

NAGYKÖRÖSI KOSSUTH LAJOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
2750 Nagykőrös, Kinizsi u. 4.

MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT

2025.

KÉSZÍTETTE:

BAKOS munka- és tűzvédelem
munkabiztonsági tanácsadás
Cím: 2747 Törtel Körösi u. 52.
Adószám: 64368661-1-33
Telefon: 06-30/449-4702
e-mail: zbakosmvtv@gmail.com

Bakos Zoltán Dénes
V-MV-9/2005/2.

HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

BAKOS munka- és tűzvédelem
munkabiztonsági tanácsadás
Cím: 2747 Tótel, Körösi u. 52.
Adószám: PH-4363661-1-33
Telefon: 06-307449-4702
e-mail: zbakosmvtv@gmail.com

A szabályzatot készítette:

.....
Bakos Zoltán Dénes
munkabiztonsági tanácsadó

Foglalkozás-egészségügyi orvos nyilatkozata:

E szabályzatban foglaltak a hatályos jogszabályoknak megfelelnek, a benne foglaltak végrehajtásának elrendelését:

javaslom	
az általam készített kiegészítés, illetve módosítás után javaslom	

Tegyen „X”-et a megfelelő négyzetbe.

Kiegészítés, módosítás esetén a csatolt dokumentumban jelölje meg a kiegészítést, illetve a módosítást szükségessé tevő törvényt, rendeletet vagy egyéb központi előírást.

Az Mvt. 54. § (2) bekezdése kimondja, hogy a kockázatértékelés elvégzése és a kockázatértékeléssel összefüggésben készített munkavédelmi dokumentációk munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősülnek, melyből következik, hogy a kockázatértékelés és a kapcsolódó dokumentumok elkészítésében a foglalkozás-egészségügyi szakorvosnak bizonyíthatóan részt kell venni.

PH.

.....
foglalkozás-egészségügyi szakorvos

Munkavédelmi képviselő nyilatkozata:

E szabályzatban foglaltak a hatályos jogszabályoknak megfelelnek, a benne foglaltak végrehajtásának elrendelését:

javaslom	
az általam készített kiegészítés, illetve módosítás után javaslom	

Tegyen „X”-et a megfelelő négyzetbe.

Kiegészítés, módosítás esetén a csatolt dokumentumban jelölje meg a kiegészítést, illetve a módosítást szükségessé tevő törvényt, rendeletet vagy egyéb központi előírást.

.....
munkavédelmi képviselő

A MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT VONATKOZÓ RÉSZEIT AZ INTÉZMÉNY TERÜLETEIN MUNKÁT VÉGZŐ VALAMENNYI MUNKAVÁLLALÓVAL ÉS TANULÓVAL MEG KELL ISMERTETNI.

A MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT ELŐÍRÁSAIT AZ ÉRINTETTEKNEK BE KELL TARTANI.

A SZABÁLYZAT ELŐÍRÁSAINAK MEGSZEGÉSE FEGYELMI, SÚLYOSABB ESETBEN BÜNTETŐELJÁRÁST VONHAT MAGA UTÁN.

A SZABÁLYZATBAN MÓDOSÍTÁSOKAT AZ IGAZGATÓ A FOGLALKOZÁS –EGÉSZSÉGÜGYI FELADATOKAT ELLÁTÓ, A MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ, ÉS A KÉSZÍTŐ EGYETÉRTÉSÉVEL JOGOSULT MEGTENNI.

JELEN SZABÁLYZATBAN FOGLALTAK VÉGREHAJTÁSÁT 2025. JANUÁR 8-TÓL ELRENDELEM.

Kelt: Nagykőrös, 2025. január 8.

TELEPHELY SZERINT ILLETÉKES FELÜGYELETI HATÓSÁGOK

Figyelem!

Területileg a munkavégzés helye szerinti hatóság az illetékes rendkívüli eseménykor (baleset, katasztrófa, tűz, stb.), így a rendkívüli eseményeket azokhoz kell jelenteni és ugyancsak azok az ellenőrzésre jogosultak. A területileg illetékes hatóságok előzetes bejelentés nélkül is végezhetnek ellenőrzést.

Pest Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály,
Munkavédelmi Ellenőrzési Osztály

1141 Budapest, Komócsy utca 17-19.
Postacím: 1576 Budapest, Pf. 13.

06-1-460-2202

06-1- 236-3999

munkavedelem@pest.gov.hu

Területileg illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség: Cegléd Katasztrófavédelmi Kirendeltség

2700 Cegléd, Széchenyi út 24 - 26

(53) 311-025

(53) 311-025

Területileg illetékes Kistérségi Népegészségügyi Intézet: BFKH Ceglédi Kistérségi Népegészségügyi Intézet

Postacím: 2701 Cegléd, Pf.: 182.

06/53/311/153

06/53/311/153

cegléd@km

BEVEZETŐ

Jelen Munkavédelmi Szabályzat a NAGYKŐRÖSI KOSSUTH LAJOS ÁLTALÁNOS ISKOLA - a továbbiakban intézmény - belső munkavédelmi szabályzata, amelynek célja az intézmény sajátosságait figyelembe véve, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelmények biztosítása érdekében betartandó munkavédelmi rendszabályok, előírások meghatározása.

A Munkavédelmi Szabályzat a munkavédelem érvényesítése érdekében kiadott belső szabályozás, amelyet a munkabiztonsági és a munkaegészségügyi követelmények érvényre juttatása érdekében a szabályzat hatálya alá tartozóknak be kell tartani.

Jelen Munkavédelmi Szabályzat meghatározza a munkavállalók és a vezetők munkavédelemmel kapcsolatos feladatait, jogait, foglalkoztatási szabályait.

Biztosítani kell, hogy a szabályzat hatálya alá tartozók a vonatkozó mértékben megismerjék a Munkavédelmi Szabályzat előírásait, és folyamatosan ellenőrizni kell az előírások betartását.

A Munkavédelmi Szabályzatot be kell illeszteni a munkáltató szabályrendszerébe, megfelelő összhangot kell kialakítani a munkáltató egyéb szabályzataival, utasításaival.

JOGSZABÁLYI HÁTTER

- o 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről (Mvt.), a végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII.26.) MüM rendelettel egységes szerkezetben
- o 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
- o 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről
- o 3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
- o 44/2024. (IX.26.) BM rendelet a munkára való alkalmassági vizsgálat kötelező elrendeléséről
- o 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- o 27/1995. (VII.25.) NM rendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról
- o 27/1996. (VIII.28.) NM rendelet a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról
- o 89/1995. (VII.14.) Korm. rendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról
- o 2/1998. (I.16.) MüM rendelet a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről
- o 25/1998. (XII.27.) EüM rendelet az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről
- o 50/1999. (XI.3.) EüM rendelet a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről
- o 61/1999. (XII.1.) EüM rendelet a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről
- o 65/1999. (EüM rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről
- o 16/2008. (VIII.30.) NFGM rendelet a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének követelményeiről
- o 10/2016. (IV.5.) NGM rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről
- o 5/2020. (II.6.) ITM rendelet a kémiai kóroki tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről
- o 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól
- o 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- o 54/2014. (XII.5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról
- o 40/2017. (XII.4.) NGM rendelet az összekötő és felhasználói berendezésekről, valamint a potenciálisan robbanásveszélyes közegben működő villamos berendezésekről és védelmi rendszerekről

I. FEJEZET A MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT HATÁLYA

1.1. A szabályzat területi hatálya kiterjed:

- Az intézmény teljes területére (2750 Nagykőrös, Kinizsi u. 4.),
- az intézmény működési köréhez tartozó tevékenységek területeire (pl. kiküldetés, külszolgálat),

1.2. A szabályzat személyi hatálya kiterjed:

- Az intézmény szervezett munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló munkavállalóra, valamint a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján foglalkoztatottakra.
- az intézmény tanulóira
- Az intézmény működési területein megfordulóakra, rendezvényein részt vevő vendégekre, látogatókra.
- Más munkáltató munkavállalóra, ha az intézmény működési területein munkát végez.
- Vonatkozó részek és tilalmak valamennyi vendégre, látogatóra, és az intézmény területén megfordulóakra.

1.3. A szabályzat tárgyi hatálya:

kiterjed az 1.1. pontban ismertetett területen végzett minden olyan tevékenységre és tárolásra, melyekből a körülmények kedvezőtlen összjátéka során baleset és/vagy foglalkozási megbetegedés bekövetkezésére lehet számítani. (anyagokra, gépekre és berendezésekre, kézi-és gépi munkaeszközökre.....stb.)

1.4. A szabályzat időbeli hatálya kiterjed:

- 2025. január 08-ától a visszavonásig,
- a nap bármely időpontjára (munkaidőn túl is, ha az 1.1.,1.2. és 1.3. pontban leírtak teljesülnek).

II. FEJEZET MUNKAVÉDELMI ÜGYREND

2.1. Általános előírások

- A vezető és irányító munkakörben foglalkoztatott munkavállalók általános munkavédelmi feladatait az 1993. évi XCIII-as törvény 18-79. §-ai tartalmazzák a munkáltatói feladatok között.
- A vezető és irányító munkakörben dolgozó munkavállaló köteles irányítási területén az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeiről gondoskodni, a biztonságos munkavégzés feltételeinek meglétét folyamatosan ellenőrizni, szükség esetén intézkedni.
- Valamennyi irányító munkakörben dolgozó munkavállaló felelős az általa vezetett munkavédelmi dokumentációk (pl. baleseti napló, oktatási napló, időszakos felülvizsgálati dokumentumok stb.) előírás szerű vezetéséért, megőrzéséért, hitelesítéséért, az érdekeltek rendelkezésére bocsátásáért, az ellenőrzésre jogosultaknak határidőre történő bemutatásáért.

2.2. Az intézmény munkavédelmi feladatainak ellátása

- A munkavédelmi tevékenység operatív irányítását az igazgató látja el.
- Munkavédelmi szaktevékenység ellátása:
A munkáltató - felelősségének érintetlenül hagyása mellett - külső munkavédelmi szakembert bíz meg a többszörösen módosított 5./1993.(XII.26.) sz. MűM rendelet 2. sz. mellékletében meghatározottak alapján.

Munkavédelmi érdekképviselő:

A munkavédelmi érdekképviselőt a munkavédelmi képviselő látja el.

Megjegyzés:

Az Mvt. 70/A.§(1) a) pontja szerint munkavédelmi képviselő választást kell tartani minden munkáltatónál, ahol a munkavállalók létszáma legalább húsz fő. A választás lebonyolítása és a feltételek biztosítása a munkáltató kötelezettsége.

A munkavédelmi képviselőt egyenlő, titkos és közvetlen szavazással öt évre választják.

A munkavédelmi képviselő működési területén a munkahelyekre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól.

A munkáltatónak biztosítani kell a feltételeket annak érdekében, hogy a munkavédelmi képviselő a jogait gyakorolhassa, így különösen

- a) a feladatai elvégzéséhez szükséges, átlagkeresettel fizetett munkaidő-kedvezményt, amely a munkavédelmi képviselő, a testület tagja esetében a havi munkaideje legalább tíz százaléka;
- b) a szükséges eszközöket, így különösen a működési, technikai, anyagi feltételeket, továbbá a vonatkozó szakmai előírásokat;
- c) egy választási ciklusban, a képviselő megválasztását követő egy éven belül legalább 16 órás képzésben, ezt követően évente legalább 8 órás továbbképzésben való részvétel lehetőségét.

A munkavédelmi képviselőt jogai gyakorlása miatt hátrány nem érheti.

2.03. Az igazgató munkavédelemmel kapcsolatos feladatai

- Teljes jogkörrel irányítja és ellenőrzi a munkavédelmi tevékenységet.
- Egyszemélyi felelősséggel tartozik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos feltételek megvalósításáért, szinten tartásáért, a személyi és tárgyi tényezők, valamint a munkaszervezési feltételek biztosításáért.
- Közvetlen élet-és vagy balesetveszély esetén köteles az intézmény Munkavédelmi Szabályzatának a személyi és területi hatálya alá tartozó tevékenységet leállítani, a tevékenység folytatását megtiltani, hatáskörét meghaladó esetekben azonnal értesíteni a munkáltatót/fenntartót.
- Kiemelt feladatai közé tartozik az intézmény teljes területének folyamatos ellenőrzése, tájékozódás a munkabiztonság és a munkaegészségügy helyzetéről, alakulásáról.
- Minden év január 15-ig beszámoltatja az egyes munkaterületek felelős vezetőit az irányítási területük előző évi munkabiztonsági helyzetéről. A beszámolót írásban kell megtenni (részletesen le kell írni), ha az előző évben bekövetkezett munkabaleset, foglalkozási megbetegedés továbbá a beszámolóban tartalmaznia kell a külső és/vagy belső ellenőrzésen feltárt hiányosságok/rendellenességek megszüntetésére tett intézkedéseket.
- Dönt a munkavállalók kártérítési ügyeiben, a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény) foglalt előírások szerint. Döntését a munkavédelmi képviselő előzetes meghallgatását követően hozza meg.
- Részt vesz, illetve az általa írásban megbízott helyettesével képviselteti magát a munkavédelmi üzembehelyezési eljárásokon és kiadja az üzembehelyezési engedélyeket a szakvélemények és vizsgálati jegyzőkönyvek alapján.
- Felelős a kockázatértékelés elkészíttetéséért, majd az abban írtak teljesítéséért.
- Felelős az egyéni védőeszközök juttatási rendjének meghatározásáért és az abban írtak végrehajtásáért.
- Biztosítja a munkakörülmények tervszerű fejlesztését a fenntartóval közösen.
- Biztosítja a munkakörülmények tervszerű fejlesztését, a 3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendeletben foglalt követelmények megvalósítását a fenntartóval közösen.
- Biztosítja a villamos berendezések szabványossági felülvizsgálatainak, érintésvédelmi vizsgálatainak, a szerelői ellenőrzéseknek, valamint az időszakos biztonsági felülvizsgálatra kötelezett gépek, eszközök vizsgálatainak határidőre történő elvégzését a fenntartóval közösen. Ugyancsak figyelemmel kíséri a villámvédelmi felülvizsgálatokat, és intézkedik a feltárt hiányosságok határidőre történő megszüntetéséről
- Évenként legalább egy alkalommal maga is részt vesz az egész iskolát átfogó belső munkavédelmi ellenőrzésen (szemlén), kijelöli a szemlén felmerült hiányosság megszüntetéséért felelős személyt és a megszüntetés határidejét.
- Súlyos munkabalesetet haladéktalanul (munkavállaló, tanuló) jelenti az illetékesek felé.

2.04. Igazgató-helyettes munkavédelemmel kapcsolatos feladatai

- Felelős az irányítási területén az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosításáért.
- Naponta köteles ellenőrizni irányítási területének veszélytelenségét, szükség esetén intézkednie kell a balesetveszélyes körülmény megszüntetésére. Közvetlen és/vagy súlyos veszélyeztetés esetén a munkát és/vagy az eszköz használatát köteles azonnal megtiltani/megakadályozni, és jelenteni az igazgatónak.
- Gondoskodik beosztottai gyakorlati munkavédelmi oktatásáról, az oktatott anyag visszakérdezéséről, az átlagostól eltérő esetekben történő tevékenységek (pl. kirándulás, rendezvény, közhasznú munka .... stb.) előtti oktatások megtartásáról. Bekéri és ellenőrzi a rendkívüli események előtti oktatások dokumentumait a felelős szervezőtől.
- Részt kell vennie az irányítási területén megtartott külső és/vagy belső ellenőrzéseken, majd figyelemmel kell kísérnie az ellenőrzések során feltárt hiányosságok határidőre történő megszüntetését. Szükség esetén újból jeleznie kell a felszámolás felelősének a rendellenességet.

- Minden év december 15-ig köteles beszámolni az igazgatónak az irányítási területe munkavédelmi helyzetéről. Amennyiben az irányítási területén munkabaleset fordult elő, illetve a külső vagy belső ellenőrzés hiányosságát állapított meg akkor a beszámolót írásban kell megtenni, más esetben, szóban kell tájékoztatni az igazgatót.
- Köteles irányítási területe munkavédelmi helyzetét tervszerűen fejleszteni, melynek érdekében javaslatot tehet az igazgatónak.
- Elvégzi a kockázatértékelésben, illetve a kockázatértékelés alapján az intézkedési tervben részére meghatározott feladatokat.

2.05.

Valamennyi pedagógus munkavédelmi feladatai és jogai

Az intézmény felelősséggel tartozik a tanulóknak. A tanulót ért baleset akkor minősül tanulóbalesetnek, ha azon idő alatt történik, míg a tanuló a nevelési-oktatási intézmény felügyelete alatt áll. Ez az idő a tanulónak a nevelési-oktatási intézménybe történő belépésétől az intézmény jogszerű elhagyásáig terjed, de ezen túl beletartozik az idő is, ami alatt a tanuló az iskolán kívül, a pedagógiai és egyéb program részeként szervezett kötelező foglalkozáson, programokon vesz részt.

- Valamennyi pedagógus jogosult munkáját az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkafeltételek mellett végezni (megfelelő eszközökkel, ergonómiai szempontból is megfelelő munkakörnyezetben, a szükséges eszközökkel, utasításokkal és információkkal ellátva stb.)
- Kötelesek az egészséges és biztonságos iskolai környezet megteremtésében és fenntartásában, valamint a balesetek megelőzésében tevékenyen részt venni.
- Kötelesek a rábizott tanulók tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérni, a felügyeletet maradéktalanul ellátni.
  - tanórákon/foglalkozásokon és óráközi szünetekben az iskola működési területein belül az ügyeleti beosztás szerint; hiányzó esetén a helyettesítésről gondoskodni kell (megszervezése az igazgató és az igazgató-helyettesek feladata)
  - az iskola által szervezett iskolán kívüli programokon (megszervezése a programszervező feladata)
- Valamennyi tantárgy keretében tanítania kell azokat az ismereteket, rendszabályokat, viselkedési formákat, amelyek a munkabiztonság témából a tananyaghoz kapcsolhatók. Minden gyakorlati, technikai jellegű feladat, illetve tanórán kívüli program előtt a tanulókat ki kell oktatnia a baleseti veszélyforrásokra, a kötelező viselkedés szabályaira, egy esetleges rendkívüli esemény bekövetkezésekor követendő magatartásra.
- Baleset esetén minden munkavállaló köteles menteni a sérültet a veszélyhelyzetből, részére az elvárható mértékben elsősegélyt nyújtani, szükség esetén értesíteni a mentőket (104 ill. 112 telefonszámon).
- A munkavállaló az iskola területén csak az intézmény tulajdonában lévő elektromos készülékeket üzemeltethet (amelyek időszakos felülvizsgálatait az intézménynek előírások szerint el kell végeztetni).
- A munkavállaló köteles megtiltani és lehetőség szerint megakadályozni, hogy a tanulók az iskola területére 230-V-ről üzemelő elektromos eszközt/gépet behozzanak, az iskola területén üzemeltessenek (ha azt észlelik, hogy a behozatal már megtörtént, akkor az eszközt biztonságos helyen kell elhelyezni, majd a tanítás után vissza kell vinni).
- A munkavállaló köteles megtiltani és lehetőség szerint megakadályozni, hogy - az oktatáshoz szükséges tárgyakon kívül - az iskola területére éles, szúrós, hegyes, törékeny, tárgyakat és veszélyes anyagokat a tanulók behozzanak (abban az esetben, ha a behozatal már megtörtént, akkor az eszközt/anyagot biztonságos helyen kell elhelyezni és/vagy haladéktalanul el kell távolítani az iskolából; és a tanulót felelősségre kell vonni.)
- Biztosítani kell, hogy az általa szervezett rendezvények alkalmával a vendégek is megismerjék a rájuk vonatkozó munka-és tűzvédelmi követelményeket. Közvetlen veszély esetén köteles a veszélyes tevékenységet megakadályozni, hatáskörét túllépő esetekben a veszély elhárítására intézkedést kérni vezetőjétől (szükség esetén a hatóság segítségét kérni).

A fentiekén túlmenően a munkavállaló köteles:

- Az intézmény munkavédelmi dokumentumainak előírásait betartani és a tanulókkal betartatni, óvni a tanulókat, a munkatársait és saját egészségét, testi épségét, rendet, tisztaságot és fegyelmet tartani.
- Bármilyen észlelt vagy tudomására jutott balesetet haladéktalanul jelenteni az igazgatónak, távollétében helyettesének; tanuló balesete esetén az adatlapot (baleseti jegyzőkönyv tanuló balesetről) kitölteni és az igazgatónak leadni a baleset kivizsgálása és nyilvántartásba vétele céljából. Bármely úton tudomására jutott, ki nem vizsgált baleset kivizsgálását köteles kezdeményezni.

- Baleset ill. egyéb káresemény bekövetkezésekor a vizsgálatot végző részére közölni minden tudomására jutott információt, ami a kivizsgálást segíti.
- Ha az intézmény működési területén (tanteremben, tornacsarnokban, folyosókon, udvaron stb.) balesetveszélyt észlel azt köteles jelezni az igazgatónak.
- Közvetlen veszély esetén köteles a veszélyes tevékenységet azonnal leállítani és a leállítást jelezni az igazgatónak.
- Kirándulás, közhasznú munka előtt, illetve minden átlagostól eltérő feladat végrehajtása előtt a tanulókat kioktatni a várható veszélyekre, azok megelőzésére, a helyes magatartásra, a rábízott tanulókat az egészséges életmódra nevelni.
- A tevékenység megkezdése előtt meggyőződni a munkakörnyezetének/munkaeszközeinek veszélytelen-ségéről.
- A munkavállaló a munkáltató döntése alapján - ha szükséges – köteles a munkakörére előírt orvosi vizsgálaton megjelenni és az egészségi állapotával kapcsolatos minden szükséges információt az orvos részére megadni.
- Figyelemmel kell kísérni a tanulói egészségi állapotát, szükség esetén értesíteni a szülőket/gyámot és/vagy orvosi vizsgálatra kell vinni a betegnek vélt tanulókat.

2.06. Osztályfőnök munkavédelemmel kapcsolatos feladatai a pedagógus feladatain túlmenően

- Az osztályában történt alkohol, kábítószer ill. egyéb tudatmódosító szer fogyasztásának gyanúja esetén az esetet ki kell vizsgálni úgy, hogy a tanuló személyi jogai ne sérüljenek, ne legyen megszegyenítve. Pozitív eredmény esetén az osztályfőnöknek intézkedni kell.
- Az osztályfőnöknek osztályfőnöki óra keretében ki kell oktatni tanulóit a közlekedéssel, az iskola megközelítésével kapcsolatos veszélyekre/követelményekre (célszerű beiktatni a tananyagba év elején osztályfőnöki órán, autósiskola és/vagy a rendőrség felkészése, közreműködésével).
- Ismertetnie kell a tanulókkal házirendet, az épület kiürítésének végrehajtását (tűzriadó-, bombariadó és egyéb katasztrófaesemény bekövetkezésekor követendő teendőket). Tájékoztatni kell a tanulókat arról, hogy melyik helyiségekbe nem léphetnek be, ill. mely helyiségekben nem tartózkodhatnak egyedül, felügyelet nélkül.
- Minden kirándulás, üzemlátogatás, közhasznú munkavégzés stb. előtt (az átlagostól eltérő feladat végzése, esemény előtt) ki kell oktatni tanulóit a várható veszélyekre, balesetek megelőzésére, a követendő magatartásra.
- Az oktatott anyagot az osztálynaplóba be kell jegyeznie, és a tanulóktól vissza kell kérdeznie.
- A munkavédelmi előírásokat megsértő tanulókat fegyelmi úton köteles felelősségre vonni. A felelősségre vonást az ellenőrző útján közölnie kell a szülőkkel.
- Nyilván kell tartania az osztályban történt tanulói baleseteket.

2.07. Testnevelők (sportfoglalkozást tartók) munkavédelemmel kapcsolatos feladatai/kötelezettségei a pedagógus feladatain túlmenően

- A testnevelők minden használat előtt kötelesek ellenőrizni a tornaterem, a sportudvar, a sportszerek, tornaszerek állapotát. Hibás sportszereket, tornaszereket tilos használni, azokat a megjavításig el kell zární (meg kell akadályozni a használatot)!
- Köteles biztosítani a tornaterem, a sportszertár és a hozzájuk tartozó öltözők, mosdók, a sportudvar veszélytelenségét, a sporteszközök veszélytelen tárolását, mozgatását. Ha a hiányosság felszámolásában akadályoztatva van, akkor azt köteles az igazgatónak jelenteni. Közvetlen veszély esetén köteles az ott folyó tevékenységet felfüggeszteni és jelezni az igazgatónak.
- A testnevelési órákra, ha az nem az iskolában történik (pl.: sportpályán, uszodában stb.), a testnevelő köteles a tanulókat oda-vissza kísérni.
- Ellenőriznie kell a tanulók ruházatát (csak sportfelszerelésben engedje tanulóit sportolni, nyakláncot, lógó fülbevalót, karperecet, testékszereket stb. ne viseljenek).
- Biztosítani kell, hogy minden gyakorlat előtt megtörténjen a kellő mértékű bemelegítés, tornagyakorlatok végzéséhez szakszerű segítséget kell nyújtania.
- Testnevelés órákon, sportversenyeken a gyakorlatok bemutatásakor maguk is kötelesek az előírásoknak megfelelő sportöltözéket viselni, a biztonsági szabályokat betartani (pl. nyakláncot, lógó fülbevalót stb. ne viseljenek).
- Gondoskodik róla, hogy a tanév kezdetekor, illetve egy-egy új gyakorlat végzése előtt a tanulók megkapják a szükséges munkabiztonsági információkat.
- A munkavédelmi előírásokat megsértő tanulókat, fegyelmi úton köteles felelősségre vonni. A felelősségre vonást az ellenőrző útján közölnie kell a szülőkkel.

- Elvégzi a testnevelési órákkal, sportfoglalkozásokkal kapcsolatos munkavédelmi adminisztrációs feladatokat (tanuló balesete esetén kitölti a jegyzőkönyv tanuló- vagy gyermekbalesetről nyomtatványt, baleseti napló vezetése stb.) és leadja a titkárságra a dokumentumokat.
- Közreműködik a testnevelési balesetek kivizsgálásában.
- Biztosítja, hogy az intézmény területén megforduló vendégsporolók is megismerjék az iskolával, illetve annak sportlétesítményeivel kapcsolatos sajátos veszélyeket.
- Minden év december 15-ig beszámol az igazgatónak a testneveléssel kapcsolatos munkakörülményekről (tornaterem, sportudvar, sportszerek állapota, felülvizsgálata stb.).
- Jelentésében ki kell térni a balesetek alakulására, a baleseti okok megjelölésére.
- A jelentésnek csak akkor kell írásban történni, ha súlyos baleset, illetve ismétlődő balesetek fordultak elő, vagy a tárgyi feltételek fokozottan veszélyeztetik az egészséges és biztonságos munkavégzést, sportolást.
- Lásd még a „Tornateremmel kapcsolatos főbb előírások”-nál irtakat.

2.08. Kémiát tanító munkavédelemmel kapcsolatos feladatai/kötelezettségei a pedagógus feladatain túlmenően

- A tanév első óráján ismertetnie kell a tanulókkal a balesetek megelőzésének általános szabályait, meg kell győződnie (visszakérdezéssel), hogy a tanulók elsajátították-e az ismereteket, a feldolgozott balesetvédelmi anyagot az osztálynaplóba rögzítenie kell.
- Tanulói kísérlet végzése előtt ismertetnie kell a tanulókkal az adott kísérlet biztonságos végrehajtásának menetét, a szükséges eszközök használatát. Fel kell hívni a tanulók figyelmét a kísérlet veszélyeire/kockázataira, az esetlegesen előforduló baleseti veszélyhelyzetekre. Ismertetnie kell a tanulókkal a balesetek megelőzésének a szabályait, rendellenesség esetén követendő teendőket. Mindezeket a kísérleti jegyzőkönyvben rögzítenie kell.
- Kísérleteket csak a kémiát tanító felügyelete mellett végezhetnek a tanulók.
- A tanulóknak a kísérlethez szükséges előre kimért és megfelelően hígított kémiai/vegyi anyagokat kell biztosítani. Meg kell akadályozni (elzárással), hogy a tanulók egyéb veszélyes kémiai/vegyi anyagokhoz hozzáférjenek, azokkal önállóan kísérleteket végezzenek.
- A tanári bemutatóasztalnak, ill. a tanulói asztalok felületének simának, rés-és repedésmentesnek, és matt színűnek kell lennie. Tanulói kísérleteknél az asztalon a kísérlethez szükséges eszközökön kívül csak egy jegyzetfüzet legyen.
- Kísérleteknél csak ép, repedés-és csorbulásmentes edényeket/eszközöket szabad használni (kísérletek előkészítésekor azokat ellenőrizni kell).
- Tanulói kísérletet megkezdeni csak a kémiát tanító engedélyével szabad.
- Hőtani kísérleteknél, hőálló alátétnek kell rendelkezésre állnia, amelynek elhelyezésére elegendő helyet kell biztosítani.
- Hőtani kísérleteknél a tanári asztal mellett egy műszálmentes takarót kell készenlétben tartani, továbbá egy üzembiztos tűzoltásra alkalmas kézi tűzoltó készüléket kell a helyszínen biztosítani.
- A kísérletekhez szükséges anyagokat/eszközöket csak a szertárban, illetéktelenek elől elzárva, a vonatkozó munkavédelmi/tűzvédelmi/környezetvédelmi előírások szigorú betartásával kell tárolni.
- A használt kémiai/vegyi anyagokat csak eredeti csomagolásban, jól olvasható címkével ellátva; a mérgező anyagokat külön zárható mérgezszelemben a tanulóktól elzárva kell tárolni.
- A kísérletek előkészítése és végzése során valamennyi érintett köteles a szükséges (biztonsági adatlapokon előírt) védőeszközöket viselni/használni.
- A mérgezszelemben ajtajának külső falát „mérge” felirattal ill. piktogrammal kell ellátni. A mérgezszelemben kulcsát tanulónak nem szabad odaadni (azt a tanárnak magánál kell tartani).
- A kémiát tanító köteles megakadályozni, hogy a szaktanteremben és a hozzá tartozó szertárban egyedül tartózkodjanak (csak az arra jogosult felügyelete mellett léphetnek be és tartózkodhatnak a helyiségekben).
- Különös figyelmet kell fordítani az üvegedények használatára!
  - Folyadékkal töltött üveget mindig az alján alátámasztva, és nem a nyakánál kell fogni.
  - Kémcsöveket csak kémcsőállványba szabad szállítani.
  - Üvegbot, üvegcső, hőmérő dugóba helyezését vagy kivételét védőszemüveg és védőkesztyű használata mellett szabad végezni.
  - Az üvegek szállítása csak stabil, erre a célra rendszeresített tálcán történhet.
- Sav hígítása zárt térben csak megfelelő hatásfokú elszívó üzemeltetése mellett történhet.
- Gázok fejlődésével járó kísérletet csak vegyi fülke alatt szabad végezni, megfelelő hatásfokú elszívó üzemeltetése mellett.
- Mérgező, maró anyagokat pipettázni csak nyitott ablak mellett, és fülke alatt megfelelő hatásfokú elszívó

üzemeltetése mellett szabad végezni.

- Fémnátriummal való kísérleteknél fokozott figyelmet kell fordítani a vízzel való reakcióra.
- Higannyal csak repedésmentes burkolatú helyiségben szabad kísérletezni, az esetlegesen elguruló higany összegyűjtéséhez kénport kell a helyszínen tartani.

2.09. Kísérő pedagógus munkavédelemmel kapcsolatos feladatai/kötelezettségei a pedagógus feladatain túlmenően

- Minden - az iskola által szervezett - iskolán kívüli program előtt a tanulókat ki kell oktatnia a baleseti veszélyforrásokra, a kötelező viselkedési, közlekedési szabályokra, egy esetleges rendkívüli esemény bekövetkezésekor követendő magatartásra.
- Biztosítani kell a rábízott tanulók állandó felügyeletét az iskola által szervezett iskolán kívüli programokon. A szervezőnek biztosítani kell a programokon résztvevő tanulói létszámnak (életkornak, képességeknek) megfelelő számú kísérő felügyeletet.
- Veszélyes helyeken meg kell határozni a tanulók "mozgáskörletét" (pl. vízparton, hegyekben, forgalmas városi területeken, sportrendezvényeken, közhasznú munkavégzéskor stb.).
- A tanulóktól meg kell követelnie (előre meghatározva) az évszaknak és a környezeti tényezőknek, körülményeknek megfelelő öltözéket.
- Létszámmellenőrzést köteles tartani a kíséret megkezdése előtt, kíséret közben és a megérkezéskor, továbbá minden járműre fel-és leszállás után.
- Váratlan rendkívüli esemény bekövetkezésekor eleget kell tennie a jelentési kötelezettségeinek (szülők, mentők, rendőrség stb. értesítése).
- Bármilyen rendkívüli eseményről legkésőbb a hazaérkezés után köteles tájékoztatni az igazgatót.
- Kirándulásra, táborozásra, közhasznú munkákra mindig biztosítani kell, a létszámnak megfelelő elsősegélynyújtó felszerelést.

2.10. Karbantartó munkavédelemmel kapcsolatos feladatai, kötelezettségei, kazánházra vonatkozó előírások

- Figyelemmel kell kísérnie illetékességi munkaterületén az épületek, berendezések, szabad terek állapotát/megfelelőségét. Hiányosság/rendellenesség esetén köteles a hatáskörébe tartozó hiányosságot, rendellenességet megszüntetni, hatáskörét túllépő esetekben haladéktalanul jelentenie kell az igazgatónak ill. helyettesének; szükség esetén azonnali intézkedést (a veszélyes terület lezárása/elhatárolása, figyelmeztető feliratok kihelyezése, veszélyes gép leállítása/üzemen kívül helyezése, elzárása stb.).
- Biztosítani kell az intézmény működési területeihez tartozó területek rendjét, balesetmentes állapotát; az udvari, szabadtéri közlekedési utak csúszás-és biftásmentességét.
- A szakmai biztonsági előírások, munkavédelmi-és tűzvédelmi előírások, környezetvédelmi-és egészségügyi és egyéb vonatkozó előírások maradéktalan betartása, illetve betartatása, védőeszközök, védőfelszerelések használata.
- Az intézmény vezetői/munkavállalói által jelzett hiányosságok megszüntetése az igazgató és/vagy a közvetlen munkahelyi vezető utasításának megfelelő fontossági sorrendben.
- Azokat a hiányosságokat, amelyeket saját hatáskörben (anyagi, személyi, műszaki feltételek hiányában) nem tud megszüntetni, haladéktalanul köteles jelenteni az igazgatónak.
- A számára meghatározott feladatok, alkalmoszerű hibák szakszerű kijavítása, úgy, hogy a javítás ne veszélyeztesse sem a saját, sem mások egészségét, testi épségét (biztonsági előírások maradéktalan betartása).
- A munkavállaló a helyiségben (továbbá az intézmény területén) csak az intézmény működésével kapcsolatos szakmai képzésének megfelelő munkát végezheti, ill. csak az ahhoz szükséges gép/eszközt használhat/kezelhet.
- Biztosítani kell, hogy az általa használt gépek, kézi munkaeszközök, anyagok illetéktelenek kezébe ne kerüljenek, illetve azokat illetéktelenek ne használják.
- A végzett munkához előírt védőfelszerelések használata.
- Biztosítani kell, hogy a kazánházba csak a belépésre jogosultak léphessenek be. Ugyancsak köteles érvényt szerezni a nyílt láng használatára és a dohányzási tilalomra vonatkozó előírásoknak.
- Köteles a biztonsági berendezéseket naponta ellenőrizni, rendellenesség esetén a hibát azonnal jelezni az igazgatónak ill. a helyettesének.
- Közvetlen veszély esetén köteles a kazán üzemet azonnal leállítani!
- Közvetlen veszélyhelyzetnek kell tekinteni az alábbiakat is:
  - kazánházi gáztűz,
  - kazánsérülés, vízfogyás,
  - ha az egyik biztonsági szelep meghibásodik,

- ha a vízállásmutatók üzemképtelenné válnak,
- ha a kazánon gőz -, vízkifutás tapasztalható stb.
- A leállítás tényét azonnal jeleznie kell az igazgatónak (munkaszüneti napon is)!
- Felelős a kazánház rendjéért, a rendszeresített tűzoltó készülék üzemképességéért, szabályos elhelyezéséért, jelöléséért, a közlekedési és menekülési utak csúszás-és bottlásmentes állapotáért, a kezelő-és jelző elemek jó megközelíthetőségéért, a kezelőelemek egyértelmű, félreérthetetlen jelöléséért.
- A közlekedési, menekülési utakat, villamos berendezések kapcsoló tereit (kapcsolóit, biztosító tábláit, a tűzoltó-felszereléseket hozzáférhetően szabadon kell hagyni, még átmenetileg sem szabad eltorlaszolni.
- A kazánházban semmiféle tárolás nem engedélyezett.
- A kazán és fűtőberendezések javításánál mindig két személynek kell a helyszínen tartózkodni, melyek közül a szerelést végzőnek a javításra jogosító szakképesítéssel kell rendelkeznie. Mindkét személyt ki kell oktatni a rendkívüli esetben követendő magatartásra, teendőkre.
- A kazánt a gépkönyv utasításai szerint kell üzemeltetni és karban tartani, időszakos vizsgálatokat, szerelvényeik átfogó vizsgálatát az üzemeltetési dokumentumok szerint, de legalább évenként el kell végezteni.
- A kazán magyar nyelvű kezelési utasítását jól látható helyen el kell helyezni a kazán közelében.
- A kazánház ajtaját bezárni, ha ott személyek tartózkodnak szigorúan tilos!
- A kazánház ajtaját zárva kell tartani, ha a fűtő nem tartózkodik ott, így kell megakadályozni az illetéktelenek belépését, benttartózkodását.

2.11. Portai szolgálatot ellátóra vonatkozó előírások

- Munkaidejében biztosítania kell az intézményben folyó munka zavartalanágát, melynek érdekében:
  - Gondoskodik arról, hogy az iskola épületében (szükség szerint az udvaron is) illetéktelenek ne tartózkodjanak (hatáskörét meghaladó esetekben a hatóság segítségét kell kérnie).
  - Az intézménybe érkező külső személyeket, szülőket, tanulókat, vendégeket útbaigazítja.
  - Tanítási/foglalkoztatási időben ügyelnie kell arra, hogy a tanulók az intézményt csak engedéllyel hagyhatják el.
  - Munkaideje alatt a szolgálati helyét/munkaterületét csak indokolt esetben hagyhatja el, de ez idő alatt is gondoskodnia kell a portai ügyeletről (helyettesítéséről).
  - Köteles munkahelyén a rendet, fegyelmet, tisztaságot megtartani, a rendelkezésére bocsátott munkaeszközöket/berendezéseket a rendeltetésének megfelelően használni.
  - Minden tudomására jutott és/vagy észlelt balesetet/rendellenességet az igazgatónak haladéktalanul jelentenie kell, és köteles a szükséges intézkedéseket megtenni.

2.12. Valamennyi munkavállaló munkavédelemmel kapcsolatos jogai és feladatai

- A munkavállaló köteles munkahelyén a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban megjelenni, és ott az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartásával a legjobb tudása szerint munkát végezni. A munkavégzésre alkalmas állapot azt jelenti, hogy a munkavállaló nem áll alkohol vagy egyéb szer hatása alatt, egészséges, szellemileg és fizikailag alkalmas a munkavégzésre, ruházata megfelelő, az előírt védőfelszerelést (ha a tevékenységéhez elő van írva) használja, továbbá ismeri a munkájával kapcsolatos munkabiztonsági követelményeket.
- A munkavállaló köteles közreműködni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos feltételek megteremtésében és fenntartásában, munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani.
- A munkavállaló köteles - munkakezdés - előtt a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni. (A munkavállaló által használt munkaeszköz-, gép-, berendezés-, kezelési utasítását a munkavállaló rendelkezésére kell bocsátani).
- A munkavállaló a munka megkezdése előtt köteles ellenőrizni munkahelyének veszélytelenségét. Ha a munkakörnyezet balesetveszélyese, akkor a munkát nem szabad megkezdeni.
- Minden átlagostól, megszokottól eltérő eseményt, rendellenességet, baleseti veszélyhelyzetet stb. köteles a munkavállaló azonnal jelenteni a vezetőjének, a rendellenességet tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől; aki köteles a hiányosság felszámolásáról intézkedni.
- A munkavállaló köteles minden balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni a vezetőjének.
- A munkavállaló a munkáltató döntése alapján - ha szükséges - köteles a munkakörére előírt orvosi vizsgálaton megjelenni és az egészségi állapotával kapcsolatos minden szükséges információt az orvos részére megadni.

- A munkavállaló a munkahelyen csak olyan tevékenységet végezhet, amellyel megbízták és összhangban van a szakképesítésével, illetve amellyel kapcsolatos munkavédelmi ismereteket elsajátította. Tilos olyan gépen, berendezésen dolgozni/javítani, amelynek kezelésével, illetve javításával nem bízták meg.
- A munkáltató működési területén, illetve munkavégzés közben tilos minden olyan magatartás, amely az egészséges és biztonságos munkavégzést akadályozza! Fizikai munkavégzés közben gyűrűt, nyakláncot, lógó fülbevalót, karkötőt, karórát stb. nem szabad viselni.
- A munkavállaló köteles azon a munkaterületen tartózkodni, ahol a munkáját végeznie kell. Munkahelyét csak a vezetője engedélyével hagyhatja el, kivéve, ha rendkívüli esemény következik be.
- A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért.
- A munkavállaló szabályos munkavégzés közben bekövetkezett munkabalesete esetén jogosult baleseti táppénzre és munkáltatói kártérítésre. A kártérítéssel kapcsolatos igényét a munkáltatónak kell eljuttatni a felgyógyulást és/vagy a kivizsgálást követő 15 napon belül.
- A munkavállaló - szabálytalan munkavégzés, elháríthatatlan szabályszegő magatartás stb. közben bekövetkezett munkabalesete esetén betegségi táppénzre jogosult, valamint a munkáltató a kivizsgálást követően köteles írásbeli fegyelmi felelősségre vonást kezdeményezni a munkavállalóval szemben.
- A munkavállaló üzemi (úti) balesete esetén jogosult a baleseti táppénzre és Ptk. szerinti kártérítésre a balesetet okozóval szemben.

2.13. Munkavédelmi szakember feladatai, jogai (szerződéses munkaviszonyban alkalmazott külső szakember)

Ellenőrzési feladatok:

- a munkavédelmi szemlén feltárt hiányosságok megszüntetésének ellenőrzése,
- a munkavégzés tárgyi feltételeinek folyamatos ellenőrzése,
- a munkahelyi balesetek nyilvántartásának ellenőrzése,
- vonatkozó jogszabályban meghatározott gépek és berendezések üzembe helyezése előtti vizsgálat, melyről írásban nyújt szakvéleményt az üzembe helyezéshez.

Szervezési feladatok:

- munkabaleset kivizsgálásában való szakmai közreműködés, jegyzőkönyv elkészítése,
- üzemi baleseti jegyzőkönyv elkészítése munkába menet, ill. a munkából a lakásra menet bekövetkezett baleset esetén,
- munkavédelmi belső ellenőrzéseken való közreműködés, az érdekeltek meghívása, értesítése az operatív irányítást végző közreműködésével,
- munkavédelmi üzembe helyezéshez szakmai segítségnyújtás, ill. az üzembe helyezésben való közreműködés

Operatív feladatok

- a munkavédelemmel kapcsolatos központi előírások változásainak figyelemmel kísérése, a vezetők figyelmének felhívása a változásra,
- munkahelyi balesetek kivizsgálása, bejelentésének előkészítése
- munkavédelmi szabályzat összeállítása, gondozása

Oktatással kapcsolatos feladatok

- Elméleti munkavédelmi oktatások megtartása évente az új munkavállalók részére, valamint szükség szerint valamennyi munkavállaló részére.
- Elméleti munkavédelmi oktatási nyilatkozatok, tesztek összeállítása, nyilvántartása.

2.14. Elsősegélynyújtó(k) feladatai, elsősegélynyújtással kapcsolatos feladatok

Szükség esetén minden munkavállaló köteles képességeinek megfelelően elemi elsősegélyt nyújtani.

- Az intézményben mindig minden műszakban-, valamint iskolán kívüli programokon-, továbbá egyéb rendezvények alkalmával is kell tartózkodni a helyszínen legalább egy elsősegélynyújtásra kiképzett személynek, akinek a nevét az elsősegély-nyújtásra kijelölt helyen, az elsősegélydoboz(ok) mellett ki kell függeszteni, és a többi munkavállaló/tanuló tudomására kell hozni a kilétét.
- Az elsősegélynyújtók jogosultak és kötelesek a tőlük elvárható módon (ahogyan ki lettek képezve) a sérültek ellátását elvégezni az elsősegélynyújtás szabályainak betartása mellett, valamint súlyosabb esetekben azonnal orvost vagy mentőt kell hívniuk.

- Az elsősegélynyújtók illetékességi területükön kötelesek havonként ellenőrizni az elsősegélyhelyek, mentődobozok feltöltöttségét, érvényességét, alkalmasságát, az elsősegélynyújtó felszerelések meglétét, alkalmasságát.
- Az intézményben, valamint az iskolán kívüli programokon is biztosítani kell a munkavállalói/tanulói létszámnak megfelelő db számú és feltöltött elsősegélydobozt.
- Biztosítani kell, hogy az elsősegélyhely (ek) szabványos munkavédelmi szín-és alakjellel jelölve legyenek, az elsősegélydobozok könnyen hozzáférhetőek legyenek, a munkavállalóknak/tanulóknak egyértelmű tájékoztatást kell adni annak helyéről.
- Az elsősegélynyújtásra kijelölt személyek kioktatását, ill. felkészítését a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvos közreműködésével kell elvégezni.
- Az elsősegélynyújtóknak elsősegélynyújtás után az elsősegélydobozból történő felhasználásról feljegyzési füzetet kell vezetni.
- Az elsősegélydobozból felhasznált anyagokat minél előbb pótolni kell.

III. FEJEZET AZ ALKALMAZÁS/FOGLALKOZTATÁS MUNKAVÉDELMI FELTÉTELEI

3.1. Orvosi vizsgálatok rendje

44/2024. (IX. 26.) BM rendelet a munkára való alkalmassági vizsgálat kötelező elrendeléséről alapján a munkáltató dönt a munkavállalók munkára való alkalmasságának kötelező elrendeléséről

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (3) bekezdés d) és e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 1–4., 6–14., 16–17., 19–20., 24–30. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 103. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter egyetértésével – a következőket rendelem el: 1. § A munkára való alkalmasságról a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló jogszabályban meghatározott orvosi vizsgálat alapján kell döntenie a) a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 1–4., 6–14., 16–17., 19–20., 24–30. pontjában meghatározott feladatkörömben tartozó ágazatban és b) a Belügyminisztériumban, valamint a belügyminiszter irányítása alá tartozó szerveknél azon feladatkör, munkakör, álláshely esetén, amelyben az 1. mellékletben felsorolt hatásoknak lehetnek kitéve a foglalkoztatottak. 2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő másodikon napon lép hatályba.

1. melléklet a 44/2024. (IX. 26.) BM rendelethez

	A	B
1.	Expozíció (károsító hatásnak való kitétség)	Meghatározás
2.	Fokozott baleseti veszély	1. Magasban végzett munka: a munkavégzés magassága meghaladja a 2 m-t. 2. Földalatti bányászati, kőolaj- és földgázbányászati mélyfúrási munkakörök. 3. Tűz- és robbanásveszéllyel járó munkakörök: az ipari robbantóanyagok gyártásával, tárolásával, szállításával és felhasználásával kapcsolatos tevékenységek. 4. Villamosüzemi munkakörök: erősáramú üzemi szabályzat alapján erősáramú villamos berendezéseken feszültség alatti, feszültség közelében és veszélyes közelségben végzett tevékenységek. 5. Feszültség alatti munkavégzéssel (FAM) járó munkakörök, egyéb, feszültség alatt végzett tevékenységek. 6. Egyéb, baleseti veszéllyel járó munkakörök: mozgó munkaeszközök, munkaeszközök mozgó elemei, haladó (mozgó) termékek, alapanyagok, félkész és késztermékek mellett vagy közelében végzett munka.
3.	Terhelő munkahelyi klíma (meleg,	A munkahely melegnek minősül, ha a szabadtéri munkahelyen a

	hideg)	napi középhőmérséklet legalább 1 napig meghaladja a 25 °C-ot, és az országos tisztifőorvos a hőség miatt a figyelmeztetést vagy a hőségrisztást kiadta. Zárt térben: ha a munkahelyi klíma a munkahelyen a 24 °C (K) EH értéket meghaladja. A munkahely hidegnek minősül, ha a hőmérséklet a munkaidő 50%-ánál hosszabb időtartamban, szabadtéri munkahelyen a +4 °C-ot, illetve zárt téri munkahelyen a +10 °C-ot nem éri el.
4.	Zaj (felső beavatkozási határértéket meghaladó esetben)	A felső beavatkozási határértéket {LEX,8h = 85 dB(A), illetve pcsúcs[Lmax] = 140 Pa [137 dB(C)]} meghaladó munkahelyi zajexpozíció a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló jogszabály alapján.
5.	Ionizáló sugárzás	Sugárveszélyes munkahelyen (pl. az MSZ 62–7:2017 szabvány szerinti ipari izotóplaboratóriumok, orvosi izotóplaboratóriumok) a kockázatértékelés alapján, ionizáló sugárzásból eredő egészségkárosodás kockázatával (dóziskorlát túllépése) járó tevékenységek esetén az egészségügyi szolgáltatások nyújtása során ionizáló sugárzásnak nem munkaköri kötelezettségük keretében kitett személyek egészsége védelmének szabályairól szóló jogszabály és az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló jogszabály alapján.
6.	Mesterséges optikai sugárzás (pl. lézer)	Nem-koherens optikai sugárzások (UV-A, UV-B, UV-C, IR-A és IR-B), valamint lézer optikai sugárzások. A munkavállalókat érő mesterséges optikai sugárzás expozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló jogszabály 1. és 2. melléklete szerinti expozíciós határértékeket meghaladó expozícióval járó tevékenységek.
7.	Vibráció (helyileg ható és/vagy egész test) prevenciós határértéket meghaladó esetben	Prevenációs határértéket meghaladó rezgésepxozíció: kéz/kar rezgés: 2,5 m/s ² (8 órás referenciaidő), egész testre ható: 0,5 m/s ² , a rezgésepxozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló jogszabály alapján.
8.	Kémiai kóroki tényezőknek kitett munkakörök	Minden olyan tevékenység, amelynek során a munkavállalót, valamint a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyt veszélyes anyag és veszélyes keverék (ideértve a rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagokat is) hatása érheti. Veszélyes anyag/keverék: minden olyan vegyi anyag, amely kockázatot jelent a munkavállalók biztonságára vagy egészségére fiziko-kémiai, kémiai vagy toxikológiai tulajdonságai és felhasználási módja vagy munkahelyen való jelenlét miatt.
9.	Járványügyi érdekből kiemelt munkakör	Egészségügyi intézményekben az újszülöttek, koraszülöttek, csecsemő- és gyermekbetegek ellátásával kapcsolatos valamennyi munkakör; óvodákban, bölcsődei ellátást biztosító intézményekben, szolgáltatásokban, csecsemő- és gyermekotthonokban a csecsemők, illetve a gyermekek ellátásával kapcsolatos valamennyi munkakör. Közfogyasztásra szánt élelmiszer (beleértve az ételt, italt) előállításával, valamint forgalmazásával (kivéve a csomagolt élelmiszerek és a nyers zöldség-gyümölcsfélék szállítását, tárolását) foglalkozó, továbbá ilyen munkahelyeken tisztítást, takarítást végző személy.
10.	Tüdőfibrozist okozó poroknak vagy azbesztartalomnak kitett munkakörök	Építőiparban, mezőgazdaságban vagy bármely egyéb területen tüdőfibrozist okozó poroknak vagy azbesztartalomnak kitett munkakörök.
11.	Biológiai kóroki tényezőknek kitett munkakörök	Egészségügyi és szociális ellátásban végzett munkák, beleértve az elkülönítő, valamint a kórbonctani részlegeket; klinikai, állatorvosi diagnosztikai laboratóriumokban végzett munkák; szennyvíztisztító berendezésekben, járható szelvényű szennyvízelvezető művekben végzett munkák; hulladékmegsemmisítő, -

		ártalmatlanító létesítményekben végzett munkák.
12.	Éjszakai munkában végzett munka	A huszonkét és hat óra közötti időszakban teljesített munkavégzés
13.	Kézi tehermozgatás 10 kg felett	

3.2. Általános előírások

A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha:

- annak ellátásához megfelelő adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészséget, testi épséget, ill. fiatalok egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása az utódjára veszélyt nem jelent,
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és a munkára alkalmasnak bizonyult,
- rendelkezik a biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

3.3. Szükséges képzettség, ismeret, készség és jártasság, szakképesítési feltételek

- Alapkövetelmény, hogy a munkavállaló ismerje a munkahely és munkaeszköz veszélyeit, a védekezés módjait és képes legyen azokat a gyakorlatban alkalmazni, rendelkezzen az előírt szakképesítéssel és megfelelő szakmai jártassággal, a szakmai fogások alkalmazási készségével.
- Új munkavállaló felvétele, illetve másik munkakörbe kerülése esetén a munkáltató köteles ellenőrizni, hogy a felvételre jelentkező személy a betölteni kívánt munkakörhöz megfelelő szakképesítéssel, illetve kötelező szakmai gyakorlattal rendelkezik-e.
- Csak az a munkavállaló foglalkoztatható, aki a munkaköre ellátásához szükséges szakképesítéssel/képzettséggel, készséggel/jártassággal rendelkezik.
- Valamennyi bizonyítványt, vizsgaigazolást a munkába állást megelőzően kell bemutatni, melyet a közvetlen munkahelyi vezető és/vagy a munkát elrendelő köteles ellenőrizni.
- Ha a jogszabályok lehetővé teszik a szakképesítés munka melletti megszerzését, akkor annak teljesítésére vonatkozó határidőt a munkaszerződésben ki kell kötni és annak hiányát az alkalmazásnál figyelembe kell venni.
- A munkáltató köteles figyelemmel kísérni az előírt szakképesítés megszerzésének teljesítését.
- Az a munkavállaló, aki nem tett eleget a szakképesítés megszerzésére vállalt kötelezettségének, azonos feltételekkel tovább nem foglalkoztatható.
- A munkavédelmi beszámoltatást a közvetlen munkakörhöz kapcsolódó ismeretekből a gyakorlati munkavédelmi oktatás során a munkába lépés/tevékenység megkezdése előtt, az általános beszámoltatást (elméleti munkavédelmi oktatás) a munkába lépést követő nyolc napon belül kell elvégezni.
- A szakképesítési követelményeken túlmenően a munkavállalókat a munkavédelmi követelményekből is be kell számoltatni.
- Külsős munkavállalóknak a munkaterületet át kell adni, és szerződésben kell rögzíteni, hogy ki látja el a felügyelőket (ki mit biztosít, ki miért felelős).
- Az intézmény működési területein belül villanszerelést/felülvizsgálatot végző munkavállalónak villanszerelő szakmunkás bizonyítvánnyal, vagy erősáramú villamos ipari szakközépiskolai, technikus, mérnöki stb. és az adott feladat elvégzésére feljogosító tanfolyami képzéssel kell rendelkeznie.
- Az intézmény működési területein belül hegesztést végző munkavállalónak hegesztő szakmunkásbizonyítvánnyal vagy az adott feladat elvégzésére feljogosító tanfolyami képzéssel, ill. egyéb hegesztésre is feljogosító (pl.: vízgáz szerelői képzés) szakképesítéssel és érvényes tűzvédelmi szakvizsgálattal kell rendelkeznie.
- Az intézmény működési területein belül gázkészülékek, gázvezetékek szerelését, javítását, karbantartását végző munkavállalónak az arra jogosító szakmai képzéssel kell rendelkeznie.
- Az előírt képzési követelmények alól felmentés nem adható!
- A leírt követelmények megvalósulásáért/betartatásáért az igazgató a közvetlen munkahelyi vezetőkkel közösen felelős.

IV. FEJEZET MUNKAVÉDELMI OKTATÁS ÉS VISSZAKÉRDEZÉS

A munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy minden munkavállaló az általa értett nyelven ismerhesse meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályait. Munkába lépéskor minden munkavállalót elméleti és gyakorlati munkavédelmi oktatásban kell részesíteni. Minden munkavédelmi oktatást munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott

vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével az oktató és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.

- munkába álláskor ill. a tanulmányok megkezdésekor,
- tartós távollét után,
- munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- új technológia bevezetésekor elsajátítsa és a foglalkozás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje és alkalmazni tudja a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat.
- Meg kell ismételni a munkavédelmi oktatást, ha a munkavállaló 6 hónapi távollét után ismét munkába lép (18. életévét be nem töltött személy esetén egy hónap távollét után).
- Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni.
- A szükséges ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.
- A gyakorlati oktatást a munka megkezdése előtt kell megtartani és visszakérdezni. A biztonságos munkavégzéshez szükséges begyakorláshoz biztosítani kell a szükséges eszközöket (védőeszközöket, gépeket, utasításokat stb.) és a betanuláshoz elegendő időt.
- A gyakorlati munkavédelmi oktatást a munkavállaló által használt munkaeszközöket és az adott munkaterületet, ill. az ott folytatott munkát jól ismerő közvetlen munkahelyi vezetők kötelesek megtartani (munkába álláskor), visszakérdezni és dokumentálni. A gyakorlati munkavédelmi oktatások során be kell mutatni azokat a munkaterületeket, munkaeszközöket, gépeket-és berendezéseket, ahol a munkavállaló/megfordul, ahol a munkáját végzi, amelyik géppel, munkaeszkőzzel, anyaggal stb. dolgozni fog. Fel kell hívni a figyelmét a menekülési és közlekedési utak tisztán tartására és a konkrét munkafeladat végzésével járó veszélyekre/kockázatokra és az ellenük való védekezésre. A közvetlen munkahelyi vezetőknek az oktatott ismeretek alkalmazását meg kell követelni, és folyamatosan ellenőrizni kell a munkavégzés veszélytelenségét.
- A munkavégzés helyszínén, a gyakorlati munkavédelmi oktatáson, az előbbieken kívül részletesen ki kell térni:
  - a munkaeszközök műszaki jellemzőire és a kezelés munkabiztonsági előírásaira,
  - az egyéni védelemre, egyéni és kollektív védőeszközök használatára,
  - a veszélyforrások ismertetésére, az alapvető elsősegélynyújtás szabályaira,
  - vegyszerek felhasználása esetében a vegyszer biztonsági adatlapja alapján azok kezelésére, tárolására, szállítására, felhasználásának szabályaira, és baleset, mérgezés vagy tűz esetén szükséges intézkedésekre, rendkívüli helyzetben történő viselkedés szabályaira, illetve a teendőkre.
- Csak akkor állhat a munkavállaló munkába, ha az oktatott anyagból eredményesen beszámolt és kellő jártasságot mutatott.
- Az elméleti munkavédelmi oktatást valamennyi munkavállaló részére munkavédelmi szakembernek kell megtartani és visszakérdezni.
- Az elméleti munkavédelmi oktatás során ki kell térni az általános munkavédelmi követelmények ismertetésére, a jogok és kötelezettségek ismertetésére és az elsősegélynyújtás főbb szabályaira, továbbá a munkavédelmi szabályzat vonatkozó részeinek ismertetésére.
- Az elméleti munkavédelmi oktatás történhet úgy is, hogy az ismeretanyag biztosítása után az oktatásra kötelezett azt át tanulmányozza, munkavédelmi szakember visszakérdezi, és aláírásával igazolja a kellő mélységű elsajátítást.
- Ha az oktatáson a munkavállaló saját hibájából nem jelenik meg, vagy az ismereteket kellő mélységgel nem sajátította el, a munkavégzést nem szabad részére engedélyezni, illetve a munkából fel kell függeszteni (az eltöltés idejére munkabér nem jár).
- Külsős gazdálkodó szervezetek/munkáltatók munkavállalóit is ki kell oktatni az intézményen belül az adott munkaterülettel kapcsolatos biztonságtechnikai ismeretekre, a munkabiztonsággal, egészséggel kapcsolatos veszélyekre/tilalmakra (a munkát elrendelő és a közvetlen munkahelyi vezető köteles biztosítani).
- Szerződésben kell rögzíteni az elvárásokat és követelményeket (hogyan ki mit biztosít és ki miért felelős a későbbiekben esetlegesen felmerülő vitás kérdések elkerülése/eldöntése érdekében).
- A külsős munkáltatók munkavállalóinak általános/szakmai munkavédelmi oktatása, a munkaeszközökkel és védőeszközökkel való ellátása és a szakszerű irányítás a külsős munkáltató feladata, e kötelezettségét is a szerződésben rögzíteni kell. E szerződés megkötése a munkát elrendelő feladata.

- Rendkívüli munkavédelmi oktatást kell tartani:
  - ha a bekövetkezett munkabaleset kivizsgálása oktatási hiányosságot tárt fel;
  - rendkívüli esemény (baleset, veszélyhelyzet stb.), súlyos munkabalesetet követően a tanulságok levonása után a hasonló esetek megelőzése érdekében a tanulságok ismertetésére;
  - ha a külső- vagy belsőellenőrzés oktatási, ill. súlyos tárgyi, személyi, szervezési hiányosságot tárt fel.
- Az oktatás megtörténtéről oktatási jegyzőkönyvet kell készíteni, illetve oktatási naplót kell vezetni, melyeknek az alábbiakat kell tartalmazni:
  - az oktatás helyét, idejét,
  - az oktatást tartó nevét aláírását,
  - az oktatott anyag rövid leírását,
  - a jelen lévők és hiányzók névsorát,
  - az oktatásban részesültek aláírását,
  - a visszakérdezés (beszámoltatás) eredményét,
  - a visszakérdező nevét és aláírását annak igazolásául, hogy az oktatott személy kellő mélységgel elsajátította a munkájával kapcsolatos követelményeket,
  - a pótoktatásra vonatkozó adatokat,
  - a pótoktatásban részesültek aláírását,
  - a pótoktatást tartó és visszakérdező aláírását.
- Az oktatás időpontjában távollévőket a munkába álláskor pótoktatásban kell részesíteni, és be kell vezetni az oktatás megtörténtét az oktatási naplóba, illetve jegyzőkönyvbe.
- Belső ellenőrzések során a bizottság köteles ellenőrizni az oktatási dokumentumokat is. Ha az ellenőrzés során az oktatás tartalmilag hiányosnak bizonyul, akkor el kell rendelni az ismételt oktatást, illetve formai hiba esetén új jegyzőkönyv vagy napló készítése szükséges.

Elsősegélynyújtók oktatása

- Az elsősegélynyújtókat a foglalkozás-egészségügyi szolgálat keretében kell felkészíteni az elsősegélynyújtásra.
- Az elsősegélynyújtók felkészítéséről az igazgatónak a foglalkozás-egészségügyi szakorvossal közösen kell gondoskodni.

Tanulók „oktatása”

Lásd a 2.5; a 2.06.; a 2.07. és a 2.08. pontokban írtakat!

V. FEJEZET JUTTATÁSOKKAL KAPCSOLATOS ELŐÍRÁSOK

5.01.

Védőital juttatásának szabályozása

Alaprendelet a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet.
(hatálybalépés időpontja: 2004. május 1.)

- Ha a munkahelyi klíma zárttéri és szabadtéri munkahelyen a 24 °C (K) EH értéket meghaladja, a munkavállalók részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt kell biztosítani.
- A folyadékvesztéséget 14-16 °C hőmérsékletű ivóvízzel kell pótolni. E célra alkalmas azonos hőmérsékletű ízesített, alkoholmentes ital is, melynek cukortartalma az ital 4 súlyszázalékát nem haladja meg, vagy amely mesterséges édesítőszerrel ízesített.
- Melegítő italként védőitalt kell biztosítani az iskola munkavállalóinak, ha a várható napi középhőmérséklet a munkaidő 50 %-nál hosszabb időtartamban, szabadtéri munkahelyen + 4 °C hőmérsékletet nem haladja meg, továbbá olyan zárt helyen, ahol a hőmérséklet a +10 °C-ot nem éri el.
- A hidegnek minősülő munkahelyen a munkavállalók részére +50 °C hőmérsékletű teát kell biztosítani. A tea ízesítéséhez cukrot, ill. édesítőszerrel kell biztosítani a fent írtak figyelembevételével.
- A védőital és a tea elfogyasztásához legalább a munkavállalók létszámát elérő mennyiségben, személyenként és egyéni használatra kiadott ivópotharakról kell gondoskodni.
- A védőital, valamint a tea készítése, tárolása, kiszolgálása a közegészségügyi követelmények betartása mellett történhet.
- A tea elkészítéséről a közvetlen munkahelyi vezetőnek kell gondoskodni.
- A védőitalt természetben kell kiadni, azt pénzben megváltani nem lehet.

- A védőitalokat fogyasztásig az alábbi hőmérsékleteken kell tartani:
  - ivóvizet, üdítő italt 14-16 °C-on, teát 50 °C –on
- A tea elkészítéséhez ivóvíz minőségű vizet kell használni, de az ÁNTSZ engedélyével buborékmentes ásványvízzel is lehet készíteni.
- A védőital elkészítéséhez csak olyan edényt szabad használni, amelyből mérgező, vagy egyébként káros szennyezőanyag nem oldódik ki. Az edényt feltöltés előtt ivóvíz minőségű folyóvízzel át kell öblíteni.
- Klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzésének céljából munkaszervezési intézkedéseket kell tenni. Óránként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni.
- Klímakörnyezet, ha a zárttéri munkahelyen a 24 °C (K) EH értéket meghaladja a hőmérséklet.
- Hideg környezetnek minősül, ha a munkaidő 50%-ánál hosszabb időn keresztül szabadtéri munkahelyen + 4°C-ot, illetve zárttéri munkahelyen a + 10 °C - ot nem éri el.

5.02. Tisztálkodási eszközök és szerek juttatása

- Valamennyi munkavállaló/tanuló részére elegendő mennyiségű tisztálkodó eszközt és szert kell a munka helyen folyamatosan biztosítani.
- A tisztálkodó eszközök, fertőtlenítő és tisztálkodó szerek, bőrvédő készítmények tisztálkodási szerek - szükségleteknek megfelelő mennyiségű - megrendelése, beszerzése és folyamatos biztosítása a beszerzéssel megbízott munkavállaló és a közvetlen munkahelyi vezetők együttes feladata.
- Csak olyan tisztálkodó eszköz, fertőtlenítő és tisztálkodó szer, bőrvédő készítmény szerezhető be és használható fel, mely egészségügyileg jóváhagyott/engedélyezett termék.
- A tisztálkodó eszközök, fertőtlenítő és tisztálkodó szerek, bőrvédő készítmények pénzbeli megváltása nem lehetséges, azt természetben kell biztosítani.
- A munkavállaló a tisztálkodó eszközöket, fertőtlenítő és tisztálkodó szereket, bőrvédő készítményeket munkahelyéről nem viheti el.
- Valamennyi kézmosónál kézmosószer és kéztörlési lehetőséget kell biztosítani.
- Kéztörléshez papír kéztörlőt vagy levegős kézzárítót kell biztosítani.
- Az illemhelyeken egészségügyi papírt is biztosítani kell.
- Kéztisztítószer (közömbös vegyhatású) kell biztosítani a munkavégzés során abban a munkakörben illetőleg munkahelyen, ahol a munkavállaló bőrét szappanos, melegvízes mosással el nem távolítható szennyeződés éri. A kéztisztító szert a munka befejezése után kell használni.
- Az intézményben csak egészségügyileg jóváhagyott kézmosószer használható.

5.03. Bőrvédő-és bőrápoló szerek biztosítása

- A munkáltató védőkenőcsöt, illetve védőbevonatot köteles biztosítani, ha a munkavállaló ártalmat okozó munkaanyagokkal érintkezik (esetenként a közvetlen munkahelyi vezetőnek kell eldönteni).
- Bőrápoló készítményt kell biztosítani:
  - ha a munka jellege miatt védőkenőcs, védőbevonat nem használható,
  - ipari kéztisztítószer használatát követően,
  - minden esetben, ha a bőr fiziológias állapotának helyreállításához szükséges.
- A bőrvédő és bőrápoló készítmények térítésmentesen biztosítandók és helyettük pénzbeli megváltás nem adható.
- Bőrápoló készítményre jogosultak a kéztisztítószerre jogosult munkavállalók.

VI. FEJEZET

A MUNKAHELYEKRE ÉS A MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

6.1. Általános előírások

- Valamennyi munkavállaló/tanuló (beleértve az intézmény működési területén munkát végző más gazdálkodó szervezet/munkáltató munkavállalóját is) kötelesek a munkabiztonságra, az egészséget nem veszélyeztető munkavégzésre vonatkozó előírásokat betartani, balesetek megelőzésében tevékenyen részt venni.
- Az intézmény működési területein tilos minden olyan tevékenység végzése/magatartás tanúsítása, amely az egészséges és biztonságos munkavégzést; illetőleg az intézményben megfordulók egészségét és biztonságát veszélyezteti.

- A munkáltató köteles a munkavégzés személyi- és tárgyi feltételeinek biztosításáról gondoskodni és annak megvalósulásáról ellenőrzésekkel meggyőződni.
- Az intézmény működési területein valamennyi vezető köteles biztosítani a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről rendelkező 3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet által előírtakat.
- A közvetlen munkahelyi vezetőknek a munkakezddéskor és a terület veszélyességétől függően folyamatosan kell ellenőrzést végezniük, amely meg kell győződniük:
  - a munka biztonságos elvégzéséhez szükséges létszám meglétéről, a munkavállalók alkalmasságáról;
  - a munka biztonságos elvégzéséhez szükséges eszközök, segédeszközök, gépek, anyagok, egyéni védőeszközök meglétéről és megfelelő állapotáról;
  - arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.
- Az adott munkaterület felelős vezetője köteles érvényt szerezni, hogy az oda beosztottakon, illetve a belépésre felügyeletre, ellenőrzésre jogosultakon kívül más személy nem tartózkodhat (kivéve a munkáltató által megrendelt javítások és/vagy karbantartások végzésekor): az idegen belépését tiltó rendelkezéssel megjelölt térségben ill. helyiségben.
- Az intézmény munkahelyein szesziesített és egyéb tudatmódosító szert fogyasztani, ittas és/vagy egyéb tudatmódosító szer hatása alatt álló munkavállalót/tanulót/vendéget az intézmény működési területeire beengedni, ott foglalkoztatni tilos! Az ittas/bódult munkavállalót/tanulót, vendéget az intézmény területéről haladéktalanul el kell távolítani. Vitás esetben alkoholszondás ellenőrzést kell végezni, illetve a hatóság segítségét kell kérni.
- Az intézmény munkavállalója, valamint esetlegesen idegen munkáltató munkavállalója a munkahelyén csak olyan tevékenységet folytathat, amelyhez a szükséges képzettséggel és munkavédelmi ismeretekkel rendelkezik, és a munkahelyi vezetője azzal megbízta (Kivételet képeznek a balesetek megelőzését, a mentést szolgáló tevékenység, a katasztrófa elhárítást és az elsősegélynyújtást.).
- A munkaterületeket, munkaeszközöket, gépeket és berendezéseket a munka megkezdése előtt meg kell vizsgálni, veszélyes területen, illetve hibás eszközzel, géppel a munkát nem szabad megkezdeni (el kell zárni/el kell határolni, figyelmeztető feliratot kell elhelyezni, a használatot meg kell akadályozni). Tilos munkát végezni, ha bárki testi épségét, életét veszély fenyegeti.
- Az intézmény működési területein a tiltó, figyelmeztető és rendelkező táblákat az előírásoknak megfelelően ki kell helyezni (a sérült, megkopott jelöléseket szükség esetén cserélni kell).
- Valamennyi munkavállaló köteles a munkavégzés során felmerült minden veszélyt jelentő rendellenességet a tőle elvárható módon megszüntetni és jelenteni a vezetőjének.
- A munkavállalónak a munkaterületén rendet, fegyelmet, tisztaságot kell tartani. A munkavállaló a munkavégzés ideje alatt, szükség esetén többször is köteles meggyőződni arról, hogy a körülmények az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek megfelelnek-e.
- Minden olyan munkakörben - ill. fizikai munkavégzéskor bármely munkakörben - ahol a gyűrű, a nyaklánc, a nyaksál, a fülbevaló, a karóra, a karkötő, a testékszer, a papucs, a magas sarkú cipő stb. viselése a munkavégzés közben baleseti veszélyt jelent, a munkavégzés előtt azokat le kell venni. A munkavállalónak a munkafeladat biztonságos elvégzéséhez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot, lábbelit kell viselni.
- Az oda beosztottakon, illetve a felügyeletre jogosultakon kívül más személy nem tartózkodhat:
  - tűz- és robbanásveszélyes környezetben: tűzveszélyes folyadéktárolók, kazánház; gázfogadó
  - vegyszer raktárak/tárolók, szertárak,
  - műhely (karbantartó helyiség),
  - minden egyéb, idegen belépését tiltó rendelkezéssel megjelölt térség, helyiség.
- Azokon a munkahelyeken, ahol a veszélyforrás fokozott hatóképességű, egyedül munkát végezni nem szabad.
- A munkavállalókat munkával megbízó vezető köteles minden munkához annyi munkavállalót biztosítani, amennyit a munka biztonságos elvégzése megkövetel.
- Ha valamely munkafeladat elvégzéséhez egyidejűleg több munkavállalót kell megbízni, akkor a munkavállalók közül egyet a munka irányításával meg kell bízni, és a csoport tagjainak a tudomására kell hozni a megbízást.
- A felügyeletet, kezelést, kiszolgálást igénylő gépeket, készülékeket, berendezéseket felügyelet nélkül hagyni nem szabad (megfelelő munkaszervezés).
- A gépek, berendezések, műszerek lezárt szerelvényeit felbontani, meglazítani, kapcsolófedeleket levenni, a berendezésekbe benyúlni, villamos vezetéket ki- vagy bekötni, biztosítókat cserélni csak megfelelő képesítéssel végzettséggel rendelkező személy/szakember végezhet.
- A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák.

- Kézi anyagmozgatást csak megfelelő munkaszervezéssel a sérülékeny csoportba tartozók és megváltozott munkaképességűekre vonatkozó - külön jogszabályban – meghatározottak, valamint a súly és mérethatárok figyelembevételével szabad végezni, továbbá szükség esetén az anyagokat mozgatni csak azok tulajdonságainak megfelelően, az adott anyag szállítására alkalmas szállítóeszközzel ill. segédeszközzel szabad.
- Kábeleket, elektromos szerelvényeket mechanikai hatásoktól védeni kell, azokat úgy kell elhelyezni, hogy a közlekedést, anyagmozgatást ne akadályozzák.
- Munkavégzés vagy egyéb célból székre, fotelre, asztalra felállni tilos! (Létrát vagy fellépőt kell használni.)
- Valamennyi munkavállaló munkája során köteles viselni az előírt/biztosított egyéni védőeszközöket/ruházatot.
- A munkavállaló önkényesen nem iktathatja ki, nem alakíthatja át a kollektív védőberendezést, nem alakíthatja át az egyéni védőeszközöket.
- Képernyős munkát végzőnek óránként 5-10 perces szünetet kell biztosítani; munkába álláskor továbbá 2 évenként ill. szükség esetén soron kívül szemvizsgálaton kell részt venni és a szakvizsgálat alapján, ha szükséges a munkáltatónak éleslátást biztosító védőszemüveget kell a munkavállaló részére biztosítani.
- Anyagokat a munkahelyen csak olyan mennyiségben szabad tárolni, hogy az a munkát ne zavarja, tegye lehetővé a biztonságos közlekedést/menekülést.
- A kül- és beltéri közlekedési (vészhelyzetben menekülési/mentési) utakat eltorlaszolni, azon anyagot, eszközt tárolni (leszűkíteni) még ideiglenesen sem szabad!
- A közlekedési utakat állandóan csúszás-és botlásmentesen kell tartani.
- Csúszásveszély kiküszöbölése érdekében a padlózat felmosását úgy kell elvégezni, hogy mindig maradjon száraz felület a biztonságos közlekedésre.
- Csúszásveszély kiküszöbölése érdekében a kiömlött, kifröccsent folyadékot, vegyi anyagot, stb. a tűz- és környezetvédelmi szabályok betartásával kell megszüntetni.
- Sötétedés után, ill. ha a természetes megvilágítás nem elegendő, akkor a munkahelyet és a közlekedési utakat (beleértve az udvari közlekedési utakat is) meg kell világítani úgy, hogy azon biztonságosan lehessen közlekedni; továbbá a munkavállalók, tanulók, vendégek, menekülés esetén is biztonságosan el tudják hagyni a területet.

6.2. Raktározásra vonatkozó főbb munkavédelmi előírások

- A tároló helyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani.
- A raktárakban az anyagokat, tárgyakat nemenként csoportosítva kell tárolni.
- A veszélyes anyagokat egymástól és más anyagoktól elkülönítve, eredeti csomagolásban és jól olvasható feliratozással, a biztonsági adatlapok előírásainak maradéktalan betartásával szabad tárolni.
- Vegyi anyagok tárolásánál minden esetben figyelembe kell venni a tárolandó anyagok kémiai és fizikai tulajdonságait. Egymással vegyi reakcióra képes anyagokat egymás közelébe elhelyezni szigorúan tilos!
- Emberi táplálkozásra szolgáló edényben vegyi anyagot tárolni tilos!
- Vegyi anyag tárolására szolgáló edényben emberi táplálkozásra szolgáló ételt, italt, gyógyszert tárolni szigorúan tilos!
- A tiltó, figyelmeztető és rendelkező táblákat az előírásoknak megfelelően ki kell helyezni. A veszélyes anyagotároló helyek (szekrény, helyiség) ajtaját a veszélyre utaló szimbólumokkal kell ellátni, és zárhatóvá kell tenni. Gondoskodni kell arról, hogy illetéktelen személyek/tanulók ne férhessenek az anyagokhoz.
- Azon helyiségekben, ahol kémiai anyagokkal/készítményekkel végzett tevékenységet folytatnak, valamint ezen anyagok/készítmények tároló helyiségeiben élelmiszert fogyasztani és tárolni TILOS!
- A veszélyes anyagokat/készítményeket tartalmazó edényzeteket, kármentő tálcában kell tárolni.
- Vegyi anyagok tárolásánál a felhasználás helyein (valamennyi elkülönült tárolóhelyen) magyar nyelvű biztonsági adatlapokat, tartalomjegyzék feltüntetésével, minden munkavállaló számára hozzáférhetően kell tárolni.
- A veszélyes anyagok/készítmények beszerzéséről, felhasználásáról, a mindenkor készletről anyagokként/készítményként naprakész nyilvántartást kell vezetni, melyben a beszerzés helyét, időpontját, mennyiségeket, valamint a felhasználásra vonatkozó anyagokat is fel kell tüntetni.
- A raktárakban idegenek (nem oda beosztott és ellenőrzésre nem jogosult) nem tartózkodhatnak, illetve oda nem léphetnek be, csak a felelős jelenlétében.
- A belépési tilalmat jelző táblát a raktár ajtaján el kell helyezni, a raktárban pedig ki kell függeszteni a belépésre jogosultak névsorát.
- A raktárban tilos a dohányzás és nyílt láng használata, az erre utaló táblát jól látható helyen vagy az ajtón el kell helyezni.
- Biztosítani kell az anyagok és egyéb eszközök biztonságos tárolásához megfelelő mennyiségű és minőségű szekrényeket, polcokat, állványokat.

- Raktári polcokon fel kell tüntetni a polcok terhelhetőségét, és biztosítani kell a biztonságos rakodáshoz megfelelő fellépőt, létrát. A raktári állványok polcait csak a megengedett terheléssel szabad terhelni.
- A raktári szekrényeket, polcokat, állványokat eldőlés, borulás ellen stabilan rögzíteni kell.
- A raktárak ajtóit belülről bezárni nem szabad.
- Biztosítani kell a raktárak megfelelő szellőzését (különösen ott, ahol a veszélyes anyagok tárolását végzik) úgy, hogy az a másik helyiségre, létesítményre veszélyt ne jelentsen.

6.03. Létrák biztonságos használatának követelményei

A munkáltató kötelezettségei:

- A közvetlen munkahelyi vezető (a munka kiadója) felelős a létrák biztonságos használatához a tárgyi, személyi, szervezési feltételek biztosításáért.
- A létrával való tevékenység végzésével csak olyan munkavállalók bízhatóak meg, akik egészségi szempontból arra alkalmasak.
- A gyakorlati munkavédelmi oktatásnál – a létrákat használók esetében – a tematikának tartalmaznia kell az e munkaeszközzel kapcsolatos helyes munkavégzés szabályait, és az oktatás megtartója az oktatást írásban dokumentálja.
- A munkáltató és/vagy a munka kiadója (közvetlen munkahelyi vezető) köteles:
  - a munkavégzéshez a megfelelő létrát
  - biztosítani a létra használathoz a szükséges egyéni védőeszközöket;
  - a létra használója számára megfelelő használati utasítást biztosítani;
  - speciális létrák esetén belső utasításban szabályozni a használati jogosultságot, annak feltételeit;
  - a létrákat rendszeresen ellenőriztetni, az ellenőrzés eredményét írásban rögzíteni.

A munkavállaló kötelezettségei:

- A létrákat a használati utasításoknak megfelelően használja.
- Közvetlen használat előtt szemrevételezéssel ellenőriznie kell a létrák állapotát, megfelelőségét.
- A balesetveszélyes létrákat nem használja, a balesetveszélyről tájékoztatást ad a munkahelyi vezetőjének (a munka kiadójának).
- Amennyiben fél a létrán történő munkavégzéstől vagy egészségi állapota miatt veszélyesnek itéli a tevékenységet (szédül, gyógyszerfogyasztás, posztalkoholos állapot) azt jelentse munkáltatójának.
- A munkavégzéstől függően kérjen segítőt munkáltatójától, pl. létra biztosítására, anyagok feladására.
- Nem megfelelő tárgyi feltételek esetén ne veszélyeztesse saját maga vagy környezete biztonságát.

A létrák biztonságos használatára vonatkozó általános előírások

- A kockázatok szempontjából magasban végzett munkának kell tekinteni az 1m-nél nagyobb talpmagasságot meghaladó magasságban történő munkavégzést, a 2 m-et meghaladó magasság esetén már intézkedni kell elsődlegesen a kollektív, illetve ennek hiányában az egyéni leesés elleni védelemről.
- A kettős létrát ugyan gyártják 5-8 m-es magasságig is, de a kettős létrán max. 2 m-es talpmagasságig lehet úgy dolgozni, hogy a kockázat még elfogadható legyen. Az olyan tevékenységek során, amikor szükséges mindkét kéz használata előtérbe kell helyezni létra helyett az állvány alkalmazását. A kettős létra legfelső fokára tilos felállni, lovagló testhelyzet esetén a felülről számított harmadik fokon kell állni!
- Csak szilárd és megfelelően karbantartott, tiszta állapotú létrát szabad használni. A létrákat céljuknak megfelelően, rendeltetésszerűen kell alkalmazni.
- A magasban végzett munkákhoz a létrák használatát úgy kell korlátozni, hogy a kialakítási sajátosságok figyelembevételével, minimális használati idő mellett minimális kockázat álljon fenn.
- A létrákat úgy kell felállítani, hogy azok a használat alatt stabilak legyenek, azok biztonságosan álló helyzetben maradjanak.
- A mozgatható (hordozható) létrák lábait stabil, erős, méretüknek megfelelő szilárd alapra kell helyezni úgy, hogy a létrafokok vízszintes helyzetben maradjanak.
- A támasztó létrákat elcsúszás és kilengés ellen biztosítani kell.
- A kétágú, valamint a kétágú, fellépővel és korláttal ellátott létrák lábainak szétcsúszását a használat teljes időtartama alatt a lábak alsó részeinek rögzítésével vagy a szétcsúszást megakadályozó elemmel, illetve más egyenértékű megoldással kell megakadályozni.
- A munkaszintek megközelítését lehetővé tevő létrát úgy kell megválasztani és elhelyezni, hogy az elegendő magasságban nyúljon ki az elérendő munkaszint fölé, és ezzel lehetővé tegye a biztonságos kapaszkodást, kivéve, ha a munkaszintre történő fellépéshez szükséges biztonságot másként valósították meg.

- A kitolható, az átalakítható és az egymásba illesztett (töbtagos) létrát úgy szabad használni, hogy a létraelemek egymáshoz képest ne mozdulhassanak el.
- A létrát csak úgy kell használni, hogy a kapaszkodás és a biztonságos állás lehetősége mindenkor biztosított legyen. Amennyiben a létrára teherrel kell felmenni, ez nem korlátozhatja a kapaszkodás lehetőségét.
- Mindig csak kifogástalan állapotú létrát szabad használni, sérült létrákkal dolgozni tilos!
- Először használt (új típusú) létra esetén a használati utasítást el kell olvasni, és tanulmányozni kell a létrán látható piktogramokat.
- Létrákat csak teherbíró, egyenletes felületű, kellő méretű alapon szabad felállítani, úgy, hogy a fokok, lépcsők vízszintes helyzetben legyenek.
- Létrákat eldőlés és besüllyedés ellen (pl. stabilizáló talppal) biztosítani kell.
- Azokat a létrákat, melyeket a közlekedési útban állítottak fel, elkerítéssel jelölni és ütközés ellen biztosítani kell, szükség esetén figyelő személyt kell biztosítani.
- Vizsgáljuk meg, hogy szilárdan és biztosan áll-e a létra, pl. úgy hogy fogjuk meg a létra szárait és teljes tömegünkkel nehezedjünk rá.
- Biztosító személyt kell állítani, ha az elkerítés, elzárás nem eredményez kielégítő biztonságot.
- Munkavégzés közben a dolgozó mindkét lábának azonos létrafokon kell lennie.
- A létra használójának csúszásmentes zárt lábbelit kell viselnie.
- Amennyiben szerszámot vagy kisebb anyagot kell felvinni, úgy ajánlatos azokat testre rögzített övtáskába tenni. 10 kg-nál nagyobb tömeg létrán való felvittele veszélyes.
- Munka közben nem szabad oldalra kihajolni, hanem a létrát kell arrébb helyezni.
- Villamos vezeték közelében végzett munkánál az érintésvédelmi szabályokat be kell tartani.
- A létra szárait csak a gyártó által engedélyezett hosszabbítóval szabad meghosszabbítani.
- Szédülés vagy ijedtség esetén a legközelebbi létrafokhoz kell nyomni a fejet és lassan lefelé kell a létráról lejönni. Szükség esetén segítségért kiáltani.
- Csúszós (olajos, zsíros stb.) felületre létrát nem szabad állítani, használat előtt takarítás szükséges.
- A kedvezőtlen időjárás hatásait a külső munkavégzésnél figyelembe kell venni, mivel a nagy szélnyomás eldöntheti a létrát, vagy lesodorhatja a dolgozót, jeges nedves felületű létrán lecsúszhat a lába.

Támasztólétra használatának szabályai

- A szükséges hajlásszög függ a létra kialakításától, például egyszerű lépcsőfokos támasztólétránál 60-70°, létrafokos létránál 65-75° között kell lenni. Ennek megítélését segíti egy gyakorlati megoldás. A létra szárának alsó részéhez kell állni és vízszintesen a könyökünkkel meg kell érinteni a létra fokát. Ekkor megfelelő szögben áll a létra.
- A több részből, illetve egymásba tolható elemekből álló létrát vagy a tolólétrát csak olyan módon szabad használni, hogy a létraelemek egymáshoz képest elmozdulás mentesen álljanak.
- Kitolható létránál a használati utasítás tartalmazza, hogy milyen átfedésnek kell lennie (pl. minimum két létrafoknak át kell fednie egymást).
- A támasztó létra alapvetően személyi közlekedésre használható, max. 5 m-es szintkülönbség áthidalására.
- A biztonságos munkavégzésre korlátozottan vehető igénybe, max. 2 m-es talpmagasságig. E fölött sem kizárt az alkalmazása, de ekkor kifejezetten meg kell oldani a rögzítését és a zuhanásgátlást. Munkavégzéskor egy személynek folyamatosan fogni kell a létrát, a létrán álló személynek egy kézzel kapaszkodni kell. Amennyiben a kapaszkodás nem oldható meg a támasztó létrán, akkor egyéni zuhanásgátlást szükséges alkalmazni, vagy állványt kell használni.
- A támasztólétrákon csak kisebb munkákat szabad végezni, különösen veszélyesek lehetnek a jelentős dinamikai erő kifejtést igénylő munkák.
- A létrának elcsúszás ellen is biztosítva, biztonságosan kell támaszkodni. Ahol támasztólétrát gyakran alkalmaznak, ott elcsúszás ellen tartósan megmaradó biztosítást vagy létra beakasztásnak lehetőséget kell kialakítani. Tilos a létra oszlophoz támasztása, mert az elmozdulás veszélyes.
- Támasztólétrát nem szabad bizonytalan felülethez támasztani, pl. üvegfelülethez, ereszcatornához, bezárt ajtóhoz.
- A támasztólétra legalább 1 m-re nyúljon túl az esetleges kilépési helyek fölé.

Kétágú létra használatának szabályai

- Kétágú létrát csak akkor szabad használni, ha rendelkezik megfelelő szétcsúszás gátlóval, a csuklós illesztés ellenállás nélkül nyitható.
- Kétágú létrát tilos támasztólétraként használni.
- Kétágú létráról tilos átlépni másik, magasban levő helyre.

- A kétágú létra szétcsúszás-gátlójának megfelelő helyzetben kell lennie, akkor szabad a létrát használni, ha szétnyílás és összecusukodás ellen biztosított.
- Kétágú létrákat akaratlan elmozdulás ellen biztosítani kell.
- A kétágú létra felső fokára csak akkor szabad ráállni, ha a biztos állás megvalósítható. A kétágú létrát ebben az esetben el kell látni korláttal és fellépővel. Mindkét oldalán feljárható kétágú létra felső fokára nem szabad ráállni.
- Nem szabad kétágú létra korlátjára - egyik lábbal sem - rálépni és lovagló helyzetben dolgozni.
- Lépcsőkön s egyéb szintkülönbséggel rendelkező padozaton csak különleges (pl. szárhosszabbítóval ellátott) kétágú létra használható.
- Munkavégzéshez a szükséges létszám biztosítása. A munka irányítójának meg kell határoznia a tevékenységhez szükséges létszámot, például amennyiben anyag, illetve szerszám felvitele a létra használója számára megterhelő vagy az egyensúly elvesztését okozhatja, biztosítani kell egy vagy több segítő munkavállalót.

Létrák időszakos ellenőrzése

- Az időszakos ellenőrzés gyakoriságát a használat mértéke, az igénybevétel nagysága, a munkakörnyezet határozza meg, de legalább évente egyszer felül kell vizsgálni ezeket a munkaeszközöket, ha a használati utasítás másképp nem rendelkezik.
- A felülvizsgálathoz a létrákat azonosító jellel kell ellátni, feltüntetve a létra utolsó ellenőrzésének az időpontját.
- A rendszeres ellenőrzés elvégzéséről, dokumentálásáról és annak megőrzéséről a munkáltató gondoskodik.
- A nem megfelelő létrát meg kell jelölni, és a használható munkaeszköztől elkülönítve kell tárolni. Javítás után - munkavédelmi szempontból - az eredeti állapottal egyen értékűnek kell lennie. Ha ez nem biztosítható, akkor a selejtezésnél teljesen használhatatlanná kell tenni, így megakadályozva az ismételt használatot.

6.4. Képernyő előtti munkavégzésre vonatkozó rendelkezések

- Az 50/1999. (XI.3.) EüM rendelet előírásait kell alkalmazni valamennyi munkavállalóra, aki a napi munkaidejéből legalább 4 órán keresztül rendszeresen képernyős eszközt használ.
- Képernyős munkahely: olyan munkaeszközök együttese, amelyhez a képernyős eszközön kívül csatlakozhat adatbeviteli eszköz (billentyűzet, scanner, kamera, egyéb adatbeviteli eszköz), egyéb perifériák (mutatóeszköz, nyomtató, plotter, lemezegység, modem stb.), esetleges tartozékok, ember-gép kapcsolatot meghatározó szoftver, irattartó, munkaszék, munkaasztal vagy munkafelület, telefon, valamint a közvetlen munkakörnyezet.
- A munkáltató feladata a fenti r. szerinti képernyős munkahelyek kialakítása minimális követelményeinek szabályozása, betartása, ill. a rendelkezések végrehajtása.
- A képernyős munkahelyen a munkafolyamatokat úgy kell megszervezni, hogy a folyamatos képernyő előtti munkavégzést óránként legalább tízperces össze nem vonható szünetek szakítsák meg, továbbá a képernyő előtti tényleges munkavégzés összes ideje a napi hat órát ne haladja meg.
- A munkáltató köteles - a külön jogszabályban előírtak figyelembevételével - a foglalkozás-egészségügyi orvosnál (a továbbiakban: orvos) kezdeményezni a munkavállaló szem- és látás-vizsgálatának elvégzését
  - a képernyős munkakörben történő foglalkoztatás megkezdése előtt,
  - ezt követően kétévenként,
  - amennyiben olyan látási panasza jelentkezik, amely a képernyős munkával hozható összefüggésbe.
- Ha szemészeti szakvizsgálat eredményeként indokolt, illetve a munkavállaló által használt szemüveg vagy kontaktlencse a képernyő előtti munkavégzéshez nem megfelelő, a munkáltató a munkavállalót ellátja a minimálisan szükséges, a képernyő előtti munkavégzéshez éleslátást biztosító szemüveggel.
Képernyő előtti munkavégzéshez éleslátást biztosító szemüveg: a szemészeti szakvizsgálat eredményeként meghatározott, a képernyő előtti munkavégzéshez szükséges szemüveglencse, és ennek a lencsének a rendeltetésszerű használatához szükséges keret, ide nem értve a munkavállaló által a képernyő előtti munkavégzéstől függetlenül egyébként is használt szemüveget vagy kontaktlencsét.
- A fent írtak alapján, az igazgató kérésére a munkáltatónak biztosítania kell az orvosi vizsgálat és a szemészeti szakvizsgálat eredményeként meghatározott, a képernyő előtti munkavégzéshez szükséges szemüveglencse, és ennek a lencsének a rendeltetésszerű használatához szükséges szemüvegkeret költségét (drágább keret esetén a különböző költséget a munkavállalónak meg kell fizetnie).
- A rendelkezések végrehajtásából eredő költségek a munkáltatót terhelik.

6.5. Tantermekkel/csoportszobákkal/könyvtárral kapcsolatos főbb előírások

- A helyiségek területén tanulók csak a pedagógus/foglalkozásvezető tudtával és hozzájárulásával tartózkodhatnak, az igazgató által meghatározott feltételek mellett.

- A tanórákat/foglalkozásokat a tanulók csak engedéllyel, felügyelet mellett hagyhatják el.
- A helyiségekben az ergonómiai követelményeket is figyelembe vevő egészséget és biztonságot nem veszélyeztető állapotú bútorok és berendezések használhatók.
- Az eszközök tárolására rendszeresített polcokat, szekrényeket stabilan a falhoz és/vagy a talajhoz ill. egymáshoz kell rögzíteni úgy, hogy azok senkire se jelentsenek balesetveszélyt.
- Csak kifogástalan állapotú szekrények és tároló polcok (méretek, terhelhetőség, rögzítettség, lekerekített sarkok, peremek stb.) alkalmazhatók a fent említett szempontok figyelembevételével.
- A helyiségekben levő szekrények, polcok felső polcaira történő rakodáshoz szükség szerint szabályos, rendszeresen ellenőrzött/felülvizsgált fellépő dobogót vagy létrát kell biztosítani.
- Tilos széken asztalon és egyéb alkalmatlan tárgyon (eszközön) állva a polcokon rakodni, onnan könyveket és más tárgyakat levenni, illetve oda feltenni.
- A helyiségekben elhelyezett üvegezett szekrényeket, vitrineket törés elleni fóliával kell ellátni.
- A közlekedési/menekülési útvonalakat nem keresztezhetik villamos vezetékek, kábelek és más botlást okozó tárgyak.
- A helyiségek kulcsmásolatát az iskolában az arra kijelölt helyen le kell adni, azokat illetéktelenek elől el kell zárni és csak tűzriadó esetén szabad elővenni.
- A helyiségekben a nyitott ablakok nem nyúlhatnak be a közlekedési utakba, valamint a z olyan terekbe, ahol személyek tartózkodnak/közlekednek; a nyitott ablakok elmozdulás elleni védelmét biztosítani kell.
- A helyiségek területén csak az intézmény tulajdonában lévő, EU szabványnak megfelelő CE jelölésű, rendszeresen ellenőrzött/felülvizsgált elektromos berendezések használhatók.
- A helyiségekben éghető folyadékot, mérgejellel ellátott szereket, romlandó élelmiszereket tárolni tilos!
- A bútorok között, a közlekedésre szolgáló utakon tárgyakat elhelyezni, az utakat leszűkíteni/eltorlaszolni még ideiglenesen sem szabad, az ajtónyílásokat teljes szélességükben szabadon kell hagyni.
- A helyiségek ajtóit belülről bezárni nem szabad!
- A helyiségekből a hulladékot szükség szerint, de legalább naponta el kell távolítani.

6.6. Irodákkal (tanári szobával is) kapcsolatos főbb előírások

- Az irodában az ergonómiai követelményeket is figyelembe vevő egészséget és biztonságot nem veszélyeztető állapotú bútorok és berendezések használhatók.
- Az irodákban a bútorokat úgy kell elhelyezni, hogy a közlekedésre/menekülésre szolgáló utakon tárgyakat elhelyezni, az utakat eltörleszolni még ideiglenesen sem szabad.
- A közlekedési/menekülési útvonalakat nem keresztezhetik villamos vezetékek, kábelek és más botlást okozó tárgyak.
- Biztosítani kell az iratok és egyéb eszközök biztonságos tárolásához megfelelő mennyiségű és minőségű szekrényeket és polcokat.
- A polcokat és szekrényeket stabilan eldőlés, borulás, leesés stb. ellen (a falhoz-, egymáshoz-, talajhoz) kell rögzíteni!
- A helyiségekben elhelyezett üvegezett szekrényeket, vitrineket törés elleni fóliával kell ellátni.
- Az irodákban levő szekrények, polcok felső polcaira történő rakodáshoz szükség szerint szabályos, rendszeresen ellenőrzött/felülvizsgált fellépő dobogót vagy létrát kell biztosítani.
- Asztalra, székre stb. állva tilos tárgyakat le-és felrakni, világítótesteket karbantartani, cserélni.
- Az irodákban csak az iskola tulajdonában lévő, EU szabványnak megfelelő CE jelölésű, rendszeresen ellenőrzött/felülvizsgált elektromos berendezések használhatók.
- Villamos hőszugárzó, főzőlap, kávéfőző, mikro stb. a helyiségekben nem használható, kivéve, ha a teasarok (teakonyha) ott lett kialakítva. Ebben az esetben a tűzvédelmi előírásokat is maradéktalanul be kell tartani.
- Az irodában villamos berendezést, készüléket működés közben, illetve bekapcsolt állapotban felügyelet nélkül hagyni nem szabad.

6.7. Tomateremmel (és a hozzá kapcsolódó helyiségekkel) kapcsolatos főbb előírások

- A helyiségben utcai ruhában tilos sportolni, a belépés előtt át kell öltözni sportöltözetbe, illetve a sportolás (testnevelés óra/foglalkozás) befejezése után biztosítani kell és meg kell követelni, hogy a tanulók megtisztálkodva, átöltözve hagyják el az öltözőt.
- A helyiségben, illetve az ahhoz tartozó helyiségekben (szertárban) a tanuló csak felnőtt jelenlétében tartózkodhat (kivéve az öltözőket és zuhanyzókat), sportolhat.
- Kívül állók a helyiségbe csak akkor léphetnek be, ha arra az igazgatótól és/vagy a fenntartó illetékes vezetőjétől engedélyt kapnak. Ha a helyiségeket kívül állók is használják, akkor szerződésben kell rögzíteni a használattal kapcsolatos feltételeket/kötelezettségeket.

- A helyiségek padlózatát állandóan csúszásmentesen, botlásmentesen és tisztán kell tartani, amit az órát/foglalkozást vezetőnek folyamatosan ellenőrizni és biztosítani kell. A használaton kívüli tornaszereket (kivéve a beépített szereket) a helyiségekből használat után el kell távolítani.
- A helyiséget használó pedagógusok minden használat előtt kötelesek ellenőrizni a munkakörnyezetet, a sportszereket, tornaszereket állapotát. Hibás sportszereket, tornaszereket tilos használni! Hibás tornaszereket, sportszereket a helyiségekből el kell távolítani és a szertárba el kell zárni.
- A tornaszereket a vonatkozó szabványok előírásainak megfelelően időszakos felülvizsgálatoknak kell alávetni (terhelési próbák, szerkezeti vizsgálatok, szemrevételezés, alakhűség stb.) A vizsgálatokról jegyzőkönyvet kell készíteni.
- Tornaszerek javítását csak írásbeli megbízás alapján végezheti a javításra jogosult. Javításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy a javításhoz, pótláshoz csak a vonatkozó szabvány által előírt anyagok használhatók.
- Tornaszerek tartószervezeteinek, az erőhatásoknak kitett részeiknek javítása, pótlása után mindig el kell végezni (végeztetni) a vonatkozó szabvány szerinti vizsgálatokat. Csak megfelelő minőség esetén szabad a tornaszert ismét használatba venni.
- Tilos a tornaszereket átalakítani, azok jellegét megváltoztatni, nem a rendeltetésüknek megfelelő célra használni, mászkötelek végére csomót kötni stb. A helyiségekbe csak a kereskedelmi forgalomban kapható, minősített tornaszereket szabad bevinni, ill. használni.
- A helyiségekbe üvegeket és egyéb törékeny tárgyakat, szűrő-és vágóeszközöket bevinni, ott tárolni tilos!
- Tornaszereket, kapufákat, kosárpálánkokat (udvaron is) rögzíteni kell az előírások szerint.
- A por okozta egészségi károsodás megelőzése érdekében a tornaterem padlózatát naponta fel kell törölni, a helyiségek berendezéseit szükség szerint, de legalább hetenként portalanítani kell, és a megfelelő határfokú huzatmentes szellőztetésről foglalkozás közben is gondoskodni kell.
- A helyiségekben sem a pedagógus, sem a tanulók nem kezdhetnek el tornagyakorlatot kellő bemelegítés nélkül, amelyet a foglalkozást vezető köteles biztosítani. Tornagyakorlatokat csak úgy szabad végeztetni, hogy kellően felkészült segítő működjön közre a balesetek megelőzése érdekében.
- Dobószámoknál, dobógyakorlatoknál a foglalkozást vezetőnek ki kell jelölni azt a helyet, ahol a tanulóknak tartózkodni kell. Ez a hely ne oldalt legyen.
- A helyiségekben megfelelő védőberendezésekkel (védőburkolatok, védőhálók stb.) biztosítani kell az ablakok és a világító berendezések törés elleni védelmét.
A villamos csatlakozásokat/aljzatokat a falba kell süllyeszteni és/vagy megfelelő mechanikai védelemmel kell ellátni.

6.8. Öltözőkkel és mosdókkal (zuhanyzókkal) kapcsolatos előírások

- Az öltözőkben biztosítani kell mindenki számára ülőalkalmatosságokat, akasztókat, ruhafogasokat és/vagy ruhatároló szekrényeket.
- Az öltözők területén nem odaváló éghető anyagokat, éghető folyadékokat, mérgezővel ellátott szereket, élelmiszereket még ideiglenesen sem szabad tárolni.
- Az öltözőkben a hulladékot zárt hulladékgyűjtőben kell gyűjteni és az ott keletkezett hulladékokat naponta el kell távolítani. A mosdókban, zuhanyzóban tilos hulladékgyűjtőket elhelyezni.
- A mosdókban, zuhanyzóban csak vízmentes villamos szerelvényeket szabad használni, illetve felszerelni. A mosdókban, zuhanyzóban száraz üzemi porszívót üzemeltetni tilos!
- Ugyancsak tilos üvegajtókat megfelelő törés elleni védelem nélkül mosdókban, zuhanyzóban alkalmazni.
- A mosdókba üvegeket és egyéb törékeny tárgyakat, szűrő-és vágóeszközöket bevinni, ott tárolni tilos!
- Az öltözők ajtóit belülről bezárni nem szabad.
- A zuhanyzókat zuhanyrózsa nélkül használni tilos. Valamennyi zuhanyzónál biztosítani kell kézi kapaszkodót, szappantartót.
- A hideg és melegvíz „csapokat” az előírtaknak megfelelően jelölni kell (kék-hideg, piros-meleg) és a jelölésnek megfelelően kell azokat bekötni.
- Az öltözők és mosdók tisztaságát, rendjét a területileg illetékes/azzal megbízott személyek kötelesek biztosítani, akik kötelesek az előforduló baleseti veszélyeket jelezni az igazgatónak.
- Biztosítani kell a helyiségek megfelelő szellőztetését, szükség szerint (pl.: fertőzőes megbetegedés esetén soron kívül), de legalább naponta takarítani/fertőtleníteni kell a helyiségeket.
- A zuhanyzó padlózatát elcsúszást gátló borítással kell fedni, de a borítás ne legyen botlásveszélyes, anyaga ne legyen fa.
- Az öltözőkben a tárgyakat úgy kell elhelyezni, hogy azok a közlekedési utakat, ajtónyílásokat ne szűkítsék le, az esetleges menekülést ne akadályozzák, a villanykapcsolókhöz vezető utakat szabadon kell hagyni.
- Öltözőket, mosdókat utolsóként elhagyó személynek eltávozás előtt a világítást le kell kapcsolni és meg kell győződni róla, hogy nem maradt-e vissza rendellenes körülmény.

6.9. Számítógépteremmel kapcsolatos főbb előírások

- A számítógépteremben központi feszültségmentesítő kapcsolót kell létesíteni (lehetőség szerint a bejárat mellett).
- A számítógépterem bútorainak/berendezéseinek (asztalok, székek) ki kell elégíteni az ergonómiai követelményeket is.
- A számítógépek bekötését kötegelve, kábellel, vagy mechanikusan is védett csatornában (csőben) kell kiépíteni úgy, hogy azok a közlekedési utakat ne keresztezzék; ne jelentsenek bottás és beakadásveszélyt.
- A számítógépterem valamennyi fémből készült és beépített berendezését el kell látni vezetékes érintésvédelemmel. A gépek csatlakoztatása csak szabványos dugaszolókkal történhet.
- Számítógépes egységek összeállítását csak arra jogosult pedagógus végezheti el. Csatlakozók kiépítését csak szakképzett villamos szakember végezheti el.
- Számítógépet csak az kezelheti, aki a kezelési utasításokat áttanulmányozta és azokat magára nézve kötelezőnek elismerte és azt aláírásával igazolta.
- A számítógépeket tanuló nem javíthatja, nem szerelheti. Felnőtt munkavállaló is csak akkor, ha a javításra jogosító szakképesítéssel rendelkezik és a javításra megbízást kapott.
- A képernyő tükröződését, a számítógépek megfelelő elhelyezésével ki kell zárni.
- A számítógépet tanuló folyamatosan max. 45 percig üzemeltetheti, utána legalább 10 perc szünetet kell tartani, amit felállva (célszerű testgyakorlatokkal, mozgással) kell eltölteni.
- A foglalkozást vezető személynek, a helyiség elhagyása előtt a világítást le kell kapcsolni és meg kell győződni róla, hogy nem maradt-e vissza rendellenes körülmény, valamint a feszültségmentesítést el kell végezni.
- Lásd még a tantermekre vonatkozó előírásokat is.

6.10. Étteremmel kapcsolatos előírások a munkahelyre vonatkozó általános előírásokon túlmenően

- Az étterem asztalait úgy kell elhelyezni, hogy azok között elegendő helyet (min. 1,00 m-es közlekedési utat) kell biztosítani az akadálytalan közlekedésre.
- A helyiségben csak ergonómiailag, műszakilag is kifogástalan bútorok (asztalok és székek) és egyéb berendezések alkalmazhatók.
- A helyiség padozatát állandóan csúszás- és bottásmentes állapotban kell tartani.
- A helyiségben biztosítani kell a hatásos, de huzatmentes szellőztetést.
- A hulladék elhelyezésére fedeles hulladékgyűjtőt kell biztosítani, melyet szükség szerint, de legalább naponta ki kell üríteni.
- A helyiség üvegezett ajtóit, felületeit törés elleni védőfóliával kell ellátni.
- A helyiséget szükség szerint, de minimum a napi tevékenység befejeztével fel kell mosni/fertőtleníteni, valamint az asztalokat/székeket és egyéb berendezéseket is állandóan megfelelő higiéniai állapotban kell tartani.
- A helyiség ajtaját, ha ott személyek tartózkodnak tilos bezárni.

6.11. Gázmérő helyiséggel kapcsolatos előírások

- A helyiségben és annak előterében semmilyen tárolás nem engedélyezett, területét állandóan tisztán kell tartani.
- Szikrát okozó gépet használni a gázfogadó 6 m-es körzetében tilos.
- A gázfőelzáró szerelvényen fel kell tüntetni a nyitás és zárás irányokat.
- A helyiségben karbantartást, javítást csak az azzal megbízott, arra jogosult személy végezhet.
- A helyiség területén egyedül munkát végezni tilos.
- A helyiség megfelelő szellőzését állandóan biztosítani kell.
- Gázszivárgás esetén a gázfőelzárót azonnal el kell zárni, és a gázszolgáltatót értesíteni kell.
- A helyiség bejáratánál biztosítani kell egy üzembiztos kézi tűzoltó készüléket.
- A helyiség elhagyásakor a munkavállaló köteles a helyiség területét tüzetesen átvizsgálni, és minden olyan rendellenes körülményt azonnal megszüntetni, ami a helyiség elhagyása után tüzet vagy robbanást okozhat.
- A helyiségbe csak az arra jogosult személyek léphetnek be.
- A helyiség ajtaját az illetéktelenek bejutásának megakadályozása érdekében zárva kell tartani. A helyiség kulcsának másolatát a portán el kell helyezni.
- A helyiség ajtaját tilos bezárni, ha a helyiségben személyek tartózkodnak.

6.12. Karbantartó helyiséggel kapcsolatos előírások

- Tilos a műhely útjait eltorlaszolni, beakadást/elkapást elősegítő ruházatban dolgozni, munkavégzés közben gyűrűt, láncot, karórát, karkötőt stb. viselni. A szükséges védőeszközök használata kötelező.

- A használt gépek kezelési utasításait a helyszínen kell tartani és az abban írtakat maradéktalanul be kell tartani és a helyszínen kell tartani.
  - Burkolatok nélkül (illetőleg nem megfelelő védőburkolatokkal) a gépeket üzemeltetni tilos!
  - Üzemelő, ill. feszültség alá helyezett gépeket felügyelet nélkül nem szabad hagyni.
  - Meghibásodott hordozható gépeket el kell zární, használatukat ki kell zární.
  - A helyiségben el kell helyezni egy kifogástalan kézi tűzoltó készüléket.
  - A helyiségben tárolt anyagok, eszközök mennyisége nem akadályozhatja a biztonságos munkavégzést/közlekedést, azok tárolása/használata a tűzvédelmi előírások szigorú betartásával történhet.
  - A tároláshoz biztosítani kell megfelelő tároló polcokat/állványokat ill. szekrényeket.
  - A munkavállaló a helyiségben (továbbá az intézmény területén) csak az intézmény működésével kapcsolatos szakmai képzésének megfelelő munkát végezheti, ill. csak az ahhoz szükséges anyagot, gépet/eszközt használhat/kezelhet.
  - A helyiségből a keletkezett hulladékot szükség szerint, de legalább naponta ki kell vinni a gyűjtőhelyre.
  - A tevékenység befejezése után, eltávozás előtt valamennyi villamos készüléket ki kell kapcsolni, és meg kell győződni róla, hogy nem maradt-e vissza rendellenes, ill. tüzet okozó körülmény.
  - Az ajtókat belülről bezárni nem szabad.
  - A helyiségben biztosítani kell megfelelő tároló polcokat/állványokat ill. szekrényeket.
- 6.13. Lépcsőkre, folyosókra, előterekre vonatkozó előírások
- A közlekedési utakat, lépcsőket teljes szélességükben szabadon kell hagyni, azokat csúszás-és botlásmentes állapotban kell tartani, oda még ideiglenesen sem szabad tárgyakat, ill. egyéb anyagokat, berendezéseket elhelyezni.
  - A lépcsők csúszásgátló betéteit kifogástalan állapotban kell tartani (rendszeres karbantartás).
  - A tűzcsapokhoz, tűzoltó készülékekhez, elektromos főkapcsolókhoz, ill. kapcsolókhoz vezető utat eltorlaszolni nem szabad.
  - A lépcsőket el kell látni megfelelő védőkorlátokkal és/vagy kapaszkodókkal, illetőleg egyes esetekben fel kell hívni a figyelmet „vigyázz lépcső” felirattal a veszélyre.
- 6.14. Udvar, sportudvar vonatkozó előírásai
- A közlekedési utakat, járdákat, sportudvart csúszás-és botlásmentes állapotban kell tartani.
  - A pedagógusok minden használat előtt kötelesek ellenőrizni az udvari munkakörnyezetet, a sportszereket, tornaszereket állapotát. Hibás sportszereket, tornaszereket tilos használni (a használatot meg kell akadályozni!).
  - Az udvarra telepített sporteszközök, játszótéri eszközök időszakos felülvizsgálatait a vonatkozó jogszabályok szerint el kell végezteni.
  - A sportpályán lévő kapuk, kosárpálánk rögzítését/megfelelőségét minden sportfoglalkozás előtt a foglalkozást tartó köteles ellenőrizni.
  - Dobószámoknál, dobógyakorlatoknál a pedagógusnak (foglalkozást vezetőnek) ki kell jelölni azt a helyet, ahol a tanulóknak tartózkodni kell. (Ez a hely ne oldalt legyen.)
  - A távolugró gödör megfelelő rétegvastagságú laza homokkal történő feltöltéséről és annak szükség szerinti pótlásáról, meglazításáról gondoskodni kell. A távolugró gödör használata előtt, az esetlegesen a gödör területén lévő idegen tárgyakat a gödör területéről el kell távolítani (a foglalkozást tartó köteles ellenőrizni a használat előtt köteles ellenőrizni a távolugrógödör megfelelőségét).
  - A játszótéri eszközök használata előtt az esetlegesen a játszótér területén lévő idegen tárgyakat a játszótér területéről el kell távolítani (a felügyeletet ellátó köteles minden használat előtt ellenőrizni a játszótéri eszköz és az ütőcsillapító talaj megfelelőségét, függetlenül az időszakos biztonságtechnikai felülvizsgálatoktól, továbbá a tanulók megfelelő ruházatát).

VII. FEJEZET

MUNKAVÉDELMI ELJÁRÁSOK RENDJE

7.1. Létesítéssel kapcsolatos előírások

- A létesítéssel, használatba vétellel stb. kapcsolatos alapkövetelményeket a Mvt. 18. §-a, a létesítés követelményeit a 19.§ tartalmazza.
- Mvt.18. § (1) Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése, használatba vétele és üzemeltetése,

továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítás, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.

- A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, melynek teljesítésében együtt kell működniük.
- A tervező és kivitelező köteles írásban nyilatkozni, hogy a Mvt. 18.§ (1) bekezdés előírásait betartotta.
- A munkahelyek, munkaeszközök kialakítása, telepítése, továbbá a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni.
- Olyan munkahelyek létesítésénél, ahol mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak, a fizikai környezetnek illeszkednie kell az emberi test megváltozott tulajdonságaihoz.
- Az intézmény épületeinek felújításánál, új létesítmény építésénél, bővítésénél, korszerűsítésénél az igazgató a munkavédelmi képviselő és a munkavédelmi megbízott is köteles figyelemmel kísérni a munkavédelmi követelmények kielégítését. A munkavédelmi képviselő és a munkavédelmi megbízott jogosult betekinteni a tervezői és kivitelezői nyilatkozatokba, a biztonsági és egészségügyi tervekbe.
- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli megváltást nem adhat, de a kivitelezésben közreműködőktől sem fogadhat el.

7.2. Munkavédelmi üzembe helyezés

Munkavédelmi üzembe helyezés: az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és üzemeltetését elrendeli.

- Veszélyes munkaeszköznek minősül az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/keverék, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai kóros tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve, továbbá a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott, valamint a hatósági felügyelet alá tartozó munkaeszköz.
- A munkavédelmi üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat. E vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a létesítmény, a munkahely, a munkaeszköz, a technológia megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek, illetőleg teljesíti a Mvt. 18. § (1) bekezdése szerinti követelményeket. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.
- Az előzetes vizsgálat során különösen vizsgálni kell, hogy rendelkezésre állnak-e a létesítést végzők (tervező, kivitelező) nyilatkozatai, a munkavédelmi követelmények kielégítését bizonyító mérési eredmények, a munkaeszközre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozatok, tanúsítványok, a szükséges hatósági engedélyek, az üzemeltetéshez szükséges dokumentumok.
- Az üzembe helyezési eljárásról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyet az üzembe helyezési eljárás résztvevőinek alá kell írni.
- Az üzembe helyezési engedélyt az igazgató és/vagy a fenntartó/működtető illetékes vezetője adja ki, ha a veszélytelenségről helyszíni szemle, szakértői vélemények, ellenőrzési jegyzőkönyvek stb. alapján meggyőződött.
- Az üzembe helyezés csak akkor rendelhető el, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei (szabványok, jogszabályok, technológiai-, kezelési- és karbantartási utasítások) teljesülnek.
- Az üzembe helyezési eljárás során tapasztalt hiányosságokat a vizsgálati jegyzőkönyvben rögzíteni kell és meg kell határozni a megszüntetés határidejét, és meg kell nevezni a felelősöket.
- Csak az előzetes üzembe helyezési vizsgálat után kerülhet sor a próbaüzem megkezdésére.
- Ha a veszélyes munkaeszközt, technológiát próba- vagy kísérleti jelleggel üzemeltetik, úgy az üzembe helyezési eljárás során figyelemmel kell lenni a próba- vagy kísérleti üzemeltetés kockázataira is. Az ilyen jellegű üzemeltetés a 180 napot nem haladhatja meg.
- Az üzembe helyezési eljáráson részt kell venni:
  - az igazgatónak és a fenntartó/működtető illetékes vezetőjének,
  - az adott terület felelős vezetőjének,
  - munkavédelmi szakembernek,
  - munkavédelmi képviselőnek
  - karbantartónak.

7.3. Technológiai, gépkezelési, karbantartási utasítások

- Az intézmény által üzemeltetett valamennyi gépet, berendezést, készüléket el kell látni magyar nyelvű kezelési és karbantartási utasítással (üzemeltetési dokumentáció), és azokat a gép és/vagy berendezés közelében kell elhe-

lyezni.

- Az üzemeltetési dokumentációk meglétéről a beszerzést végzőnek és/vagy a berendezés üzemeltetését elrendelőnek kell gondoskodni.

7.4. Gépekre berendezésekre vonatkozó főbb előírások

- Gépet üzembe helyezni, valamint használatba venni csak abban az esetben szabad, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégíti, és rendelkezik az adott gépre mint termékre, külön jogszabályban meghatározott megfelelőségi nyilatkozattal, illetve megfelelőségi tanúsítvánnyal (CE jelöléssel).
- A munkáltató köteles gondoskodni a gépeinek, eszközeinek és berendezéseinek arra jogosult szakemberrel történő karbantartásáról.
- Közvetlen veszéllyel fenyegető hiányosságokat azonnal, közvetlen veszélyt nem jelentő rendellenességet fontossági sorrendben, a jegyzőkönyvekben meghatározott időn belül meg kell szüntetni.
- Abban az esetben, ha nem tudják határidőn belül megszüntetni a rendellenességet, akkor figyelmeztető tábla kihelyezésével, fel kell hívni a figyelmet a veszélyre és/vagy a gépet ill. berendezést üzemben kívül kell helyezni (ha lehetséges, akkor el kell zárni, meg kell akadályozni az üzemeltetést).
- A nagyobb karbantartást, javítást végző (külsős munkavállaló is) köteles írásban nyilatkozni az elvégzett munka minőségéről.
- A kezelési utasítást az eszköz, gép, berendezés kezelőjének állandóan a rendelkezésére kell bocsátani. A gépeket csak a kezelési utasításban leírtak szerint szabad üzemeltetni (kezelni, karbantartani stb.).
- A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el, és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket.
- Az újonnan vásárolt, üzembe helyezett gép, berendezés használatára a gép kezelőjét, használóját gyakorlati oktatás keretén belül a használat előtt ki kell oktatni.
- Új villamos berendezés kiépítése, bővítése, felújítása után a megfelelőséget illetékes, megbízott szakember által végzett mérésekkel kell igazolni, melyről az előírásoknak megfelelő jegyzőkönyvet (jelentést) kell készíteni.

7.5. Munkavédelmi belső ellenőrzés

A munkavállalók kötelesek rendszeresen ellenőrizni (munkafolyamatba beépítve), hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a biztonsági követelményeknek, továbbá a vezetők ellenőrzik, hogy a munkavállalók betartják-e az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés számukra meghatározott szabályait.

- Az igazgató és/vagy az igazgató-helyettes évente személyesen is köteles egy alkalommal részt venni a munkavédelmi átfogó belső ellenőrzésen, továbbá, ha az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülményről, munkabaleset bekövetkezéséről tudomást szerez.

Az átfogó szemlén részt kell venni:

- az igazgatónak és/vagy az általa megbízott igazgató-helyettesnek,
  - a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást végző orvosnak,
  - munkavédelmi szakembernek,
  - munkavédelmi képviselőnek,
  - karbantartónak.
- A fent leírtakon túlmenően a munkahelyi vezetők és a munkavállalók is kötelesek naponta munkakezdés előtt ellenőrizni a veszélytelen feltételek meglétét.
  - A szemléről szemlejegyzőkönyvet, a bejárásról feljegyzést kell készíteni.
  - Az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvnek az alábbiakat kell tartalmazni:

7.6. A kártérítés ügyrendje

A munkabalesetekkel és foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatban a munkáltató a Munka Törvénykönyve szerint felel.

- Munkabaleset vagy baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási megbetegedés esetén munkavállaló - halála esetén a hozzátartozója - kárigényre jogosult.
- A kártérítéshez szükséges nyomtatványokat az igazgató köteles a sérült és/vagy hozzátartozója rendelkezésére bocsátani.
- A sérült munkavállaló és/vagy hozzátartozója a kártérítési igényét a munkáltatónak nyújthatja be.
- A munkáltató köteles a rendelkezésre álló adatok/bizonyítékok alapján a kárigényt kielégíteni, illetve elutasítás esetén az elutasítási határozatot az elutasítás indoklásával az igénylővel írásban közölni.
- Nem kell megtéríteni a kár azon részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása idézett elő.

7.7. Alkoholos állapot ellenőrzése

- A munkavégzésre alkalmas állapot ellenőrzése érdekében - alkoholos befolyásoltság gyanúja esetén - az érintett munkavállaló alkoholos állapotát ellenőrizni kell. A munkavállaló emberi méltóságát a vizsgálat lefolytatásának módja nem sértheti.
- Munkabalesetnél - alkoholos befolyásoltságra utaló körülmény esetén - alkoholellenőrző vizsgálatot kell tartani, melynek eredményét a munkabaleseti jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.
- Alkoholos állapot ellenőrzésre jogosultak:
  - igazgató,
  - igazgató-helyettes,
  - munkavédelmi megbízott,
  - külső felügyeletre jogosult hatóság illetékes munkatársa.
- Az alkoholellenőrzés megtagadása, illetve pozitív eredménye munkafegyelmi vétséget képez, a munkavállalót a további munkavégzéstől el kell tiltani. Az így kiesett munkaidőre részére munkabér nem fizethető. Az alkoholos állapot kimutatása után a munkavállalót fegyelmi úton felelősségre kell vonni. Hasonlóan kell eljárni az alkoholos vizsgálat megtagadása esetén is.
- Az alkoholellenőrzésről minden esetben jegyzőkönyvet kell felvenni. Az ellenőrzés eredményét tartalmazó jegyzőkönyv egyik példányát az érintett munkavállaló részére át kell adni.
- Alkoholos állapot ellenőrzését az arra jogosult kizárólag két tanú jelenlétében végezheti.
- Az alkoholszonda vagy azzal egyenértékű vizsgáló műszer beszerzése a munkáltató feladata.
- Ha a munkavállaló a vizsgálat pozitív eredményét vitatja, ennek felülvizsgálatára, mind a munkáltató, mind a munkavállaló véralkohol-vizsgálatot kérhet. Amennyiben a véralkohol-vizsgálat eredménye megerősíti az alkoholellenőrző vizsgálat eredményét, a vizsgálati költség a munkavállalót terheli.

7.8. Időszakos ellenőrzésének, felülvizsgálatok

A munkavállalónak a kezelésére, használatára átadott gépet, berendezést, munkaeszközt minden használatbavétel előtt biztonsági szempontból ellenőriznie kell (megtekintés).

Időszakos biztonsági felülvizsgálatok

- A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát, a veszélyes munkaeszközt, továbbá azt a munkaeszközt, amelynek időszakos biztonsági felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, vagy a rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó dokumentáció előírja.
- Hatósági felülvizsgálat alá kell vonni azt a munkaeszközt, amelyek gyártásához üzembe-helyezéséhez hatósági engedély szükséges. (Egyes esetekben a biztonsági felülvizsgálat jogkörét a hatósági felügyelet nem gyakorolják. Ezt a feladatukat átruházott hatáskörben más szervezetek látják el.)
- Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot az üzemeltetőnek öt évenként kell elvégeznie, ha jogszabály, szabvány vagy az üzemeltetési dokumentáció ennél gyakoribb felülvizsgálati időszakot nem ír elő.
- Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot - kivéve a veszélyes technológia esetét - szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (munkabiztonsági szaktevékenység) vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti. A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.
- Az időszakos biztonsági felülvizsgálat során feltárt, közvetlen veszélyt okozó hiba, hiányosság esetén a felülvizsgálatot végző köteles és jogosult a berendezés üzemét azonnal leállítani.
- Az időszakos biztonsági felülvizsgálat során feltárt, közvetlen veszélyt nem okozó hiba, hiányosság esetén a felülvizsgálatot végző javaslata alapján az üzemeltetésért felelős a hibák kijavítására ütemtervet készít (határidőkkel és felelősökkel). Az ütemterv szerint elvégzett javítások tényét írásban kell rögzíteni, amit a vizsgálati dokumentumokhoz kell csatolni.
- Az időszakos biztonsági felülvizsgálat alá tartozó gépeket, berendezéseket egyedi azonosító számmal, jelzéssel kell ellátni.
- Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálatot kell végezni érintésvédelem létesítése, bővítése, átalakítása után, illetve gépek villamos berendezéseinek a vonatkozó jogszabályokban előírtak szerint (lásd. a jegyzőkönyvekben, jelentésekben írtakat. Villamos kéziszerszámokon esetében legalább évente szerelői ellenőrzéssel kell meggyőződni azok megfelelőségéről).
- A tűzvédelmi szabványossági és villámvédelem felülvizsgálatokat az 54/2014. (XII.5.) BM rendelet vonatkozó előírásai szerint kell elvégeztetni (lásd a jegyzőkönyvekben, jelentésekben írtakat).
- A gázüzemű berendezéseket évenként felül kell vizsgáltatni (ötévente fővizsgálat).
- Gázkéményeket négyévenként ellenőriztetni kell.
- A játszótéri eszközök időszakos felülvizsgálatait a vonatkozó jogszabályok szerint el kell végeztetni (a napi ellenőrzéseken túlmenően).

- Az időszakos biztonsági felülvizsgálatról készült dokumentációt a következő felülvizsgálatig meg kell őrizni.

Soron kívüli biztonsági felülvizsgálatok

- A munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, játszótéri eszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell,
  - ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, illetőleg
  - rendkívüli körülmények (különösen átalakítás, baleset, természeti jelenségek vagy műszaki okból 30 napot meghaladó használaton kívüli időszak) bekövetkezése esetén.
- Az ellenőrzés elvégzéséig a munkahely, az egyéni védőeszköz, a munkaeszköz, a technológia üzemeltetését, illetve használatát meg kell tiltani.
- Az ellenőrzés elvégzése - a veszélyeztetés jellegétől függően - munkabiztonsági, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

A kéziszerszámok ellenőrzése

A munkavállaló köteles minden munkakezdés előtt:

- a kéziszerszámokat szemrevételezéssel ellenőrizni;
  - észlelt hiányosságokat kijavítani vagy a javítást kezdeményezni.
- Hibás kéziszerszámot kiadni és vele munkát végezni tilos! A hibás kéziszerszámot megjelölve, elkülönítve kell tárolni, és cseréjéről, selejtezéséről a munkáltató (az adott terület illetékes vezetője) köteles gondoskodni.

Tornaszerek, tornaeszközök vizsgálata:

- A tornaszereket minden használat előtt a testnevelési órát, sportfoglalkozást tartónak szemrevételezéssel ellenőriznie kell. Amennyiben szemmel látható meghibásodás tapasztalható, a használatot meg kell tiltani/meg kell akadályozni és a javításról, cseréről haladéktalanul gondoskodni kell. Hibás eszköz használatát meg kell akadályozni!
- Ötévenként arra jogosulttal teljeskörű fővizsgálatot és terhelési próbát kell végeztetni minden eszközön és felszerelésen (jegyzőkönyvben kell dokumentálni).

VIII. FEJEZET

MUNKABALESETEK ÉS A FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK FOGALMA JELENTÉSE, NYILVÁNTARTÁSA

Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

Súlyos az a munkabaleset, amely

- a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét vesz-tette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
- valamely érzékszerv, érzékelőképesség, illetve a reprodukciós képesség elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását okozta;
- orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;
- hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését, továbbá ennél súlyosabb csonkulást okozott, illetve;
- beszélnőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott.

Foglalkozási megbetegedés: a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai,

biológiai, pszichoszociális és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza, illetve a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének a következménye.

Fokozott expozíció: a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során, a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló miniszeri rendeletben meghatározott foglalkozási vegyi expozíció esetén vizsgálandó biológiai expozíciós (hatás) mutatók biológiai határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.

- Azt a munkabalesetet, amely esetében a munkavállaló több mint három munkanapon át nem volt munkaképes, valamint a foglalkozási megbetegedést és a fokozott expozíciós esetet be kell jelenteni, ki kell vizsgálni és nyilvántartásba kell venni.
- A munkáltató a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciók esetén a sérült, megbetegedett, illetve fokozott expozícióban érintett következő személyes adatait köteles rögzíteni: név (ideértve a születési nevet is), anyja neve, társadalombiztosítási azonosító jele (taj-száma), születési hely és időpont, nem, állampolgárság, lakóhely (lakcím). A munkáltató esetében az adószámot kell feltüntetni, amennyiben adószámmal nem rendelkezik, személyes adataként saját adóazonosító jelét is rögzítenie kell.
- A foglalkozási megbetegedés és fokozott expozíció bejelentését, jegyzőkönyvezését, nyilvántartását a foglalkozás-egészségügyi feladatokat ellátó teljesíti.
- A munkáltatónak minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesítenie kell.
- A munkavállaló köteles a balesetét/sérülését (a munkaidő kieséssel nem járó sérülést és a rosszulletet is) a közvetlen munkahelyi vezetőjének haladéktalanul jelenteni, amennyiben a munkavállaló balesetének jelentésében akadályoztatva van, úgy azt a legkorábban észlelő munkatársa köteles a közvetlen munkahelyi vezető felé megtenni.
- A közvetlen munkahelyi vezető köteles azonnal intézkedni az elsősegélynyújtásra, a sérült ellátására, továbbá a baleset jelentésére (az igazgató és/vagy az igazgató-helyettes felé), ha a munkavállaló/tanuló jelentette (vagy más úton tudomására jutott) balesetét.
- Az intézkedés elmulasztása munkavédelmi szabálysértésnek minősül!
- A közvetlen munkahelyi vezető köteles gondoskodni róla, hogy a baleset a baleseti naplóba bevezetésre kerüljön.
- A munkáltatónak a munkaképtelenséggel járó munkabalesetet a bekövetkezését követően haladéktalanul ki kell vizsgálnia, és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzítenie. A kivizsgálás megkezdéséről a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást biztosító szolgálat orvosát tájékoztatni kell. A kivizsgálásban történő orvosi közreműködésről a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást biztosító szolgálat orvosa dönt.
- Súlyos munkabaleset esetén a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást biztosító szolgálat orvosának részt kell venni a kivizsgálásban.
- A munkaképtelenséget nem eredményező munkabaleset körülményeit is tisztázni kell.
- Munkaképtelenséget nem okozó munkabaleset esetén a kötelező egészségbiztosítási ellátásról szóló törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben foglalt szabályokat kell alkalmazni.
- A munkaképtelenséget okozó munkabalesetet a munkavédelmi megbízott (külső munkavédelmi szakember) és a foglalkozási egészségügyi alapszolgáltatás végző orvos (a fent írtak szerint) együttesen vizsgálja ki.
- A munkabaleset kivizsgálásnak megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni - többek között - tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel, hogy az alkalmas legyen a munkabaleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.
- A munkabaleset, a foglalkozási megbetegedés és a fokozott expozíció kivizsgálása során fel kell tárni a kiváltó és közreható tárgyi, szervezési és személyi okokat, és ennek alapján a munkáltatónak intézkedéseket kell tenni a munkabalesetek, a foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciók megelőzésére.
- A kivizsgálást követően felelősségre kell vonni a baleset okozóját, illetve, aki szándékosan vagy mulasztásával gondatlanul hozzájárul a baleset bekövetkezéséhez.
- A felelősségre vonásról minden esetben írásbeli határozatot kell a mulasztó (balesetet okozó) rendelkezésére bocsátani.
- A három munkanapot meghaladó munkaképtelenséggel járó munkabaleset vizsgálati dokumentációját a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni. Ezt a sorszámot a munkabaleseti jegyzőkönyvön is fel kell tüntetni.
- Az azonnali bejelentésre kötelezett súlyos balesetről az igazgató és/vagy az igazgató-helyettes köteles haladéktalanul értesíteni telefonon, telefaxon stb. az alábbi szerveket:

Pest Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály,
Munkavédelmi Ellenőrzési Osztály

1141 Budapest, Komócsy utca 17-19.

Postacím: 1576 Budapest, Pf: 13.

tel: 06-1-460-2202

fax: 06-1- 236-3999

E-mail: munkavedelem@pest.gov.hu

- mentőket, rendőrséget (112)
  - ha műszaki mentés szükséges, a tűzoltóságot (112),
  - és a fenntartó illetékes vezetőjét.
- Súlyos munkabaleset esetén a munkáltató a munkavédelmi hatóság megérkezéséig köteles a baleseti helyszínt, - a mentést követően - balesetkori állapotában megőrizni. Ha a balesetkori állapot megőrzése további súlyos veszélyhelyzetet idézne elő vagy jelentős anyagi kárral járna, akkor a baleseti helyszínről fényképet, videofelvételt vagy egyéb, a munkabaleset kivizsgálását elősegítő dokumentumot kell készíteni.
  - A következő jegyzőkönyvek felvétele szükséges:
    - munkabalesetről Munkabaleseti jegyzőkönyv,
    - súlyos munkabalesetről Munkabaleseti jegyzőkönyv,
  - A munkáltatónak minden munkabalesetet nyilvántartásba kell vennie. A nyilvántartást minden év január 1-jétől új sorszámozással kell kezdeni.
  - A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után a munkáltató a törvényben foglaltak alapján nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni. Az elévülésre egyebekben a polgári jogi szabályokat kell alkalmazni.
  - Nem munkabaleset, de üzemi baleset a munkába menet, illetve a munkából a lakásra menet bekövetkezett baleset, ha az nem a munkáltató saját vagy bérelt járművével (járművén) következik be. (ha saját vagy bérelt járművön következik be, akkor egyben "munkabaleset" is). A munkába menet, illetve a munkából a lakásra menet bekövetkező balesetokról Üzemi baleseti jegyzőkönyvet kell felvenni. Ezeket a baleseteket a munkáltatónak nem kell kivizsgálni, de a felvett jegyzőkönyvet határidőre (tárgyhót követő hónap 8. napjáig) továbbítani kell az illetékes kifizetőhely felé.

Baleseti helyzetek (kvázi balesetek) kivizsgálása:

Az igazgató és/vagy az igazgató-helyettes, a munkavédelmi képviselő és a munkavédelmi megbízott kötelesek minden olyan baleseti veszélyhelyzetet/rendkívüli eseményt kivizsgálni, amely csak azért nem okozott balesetet, mert az adott pillanatban senki sem tartózkodott a veszélyzónában.

A kivizsgálásról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a kivizsgálásban résztvevők kötelesek aláírásukkal hitelesíteni.

Az igazgatónak intézkednie kell a hasonló baleseti veszélyhelyzetek megelőzése érdekében.

IX. FEJEZET

A MUNKAHELYEK KÖVETELMÉNYEINEK MINIMÁLIS SZINTJÉRŐL

9.1. A munkáltató általános kötelezettségei

- A munkáltató felelős azért, hogy
  - a munkahelynek minősülő épületek, építmények a használatuk jellegének megfelelő szerkezetűek és szilárdságúak legyenek;
  - olyan villamos berendezéseket alkalmazzon, amelyek nem okoznak tűz- vagy robbanásveszélyt;
  - a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védve legyenek a közvetlen vagy közvetett érintés okozta villamos baleseti veszélyekkel szemben;
  - az anyagok és a védőberendezések a feszültségre, a munkavégzési körülményekre és a villamos berendezéseket használó munkavállalók szakképzettségére figyelemmel kerüljenek megválasztásra.
- A munkaeszköz, a munkahely (munkakörnyezet) és a munkavállaló közötti kapcsolatrendszer kialakítása során az ergonómia és az ergonómiai szempontok munkaegészségügyi értelmezésével kapcsolatban a vonatkozó jogszabályban foglaltak figyelembevételével kell eljárni.
- A munkáltató köteles biztosítani, hogy a munkahelyeket, a munkaeszközöket, illetve a felszereléseket és berendezéseket a higiénés követelményeknek megfelelően rendszeresen takarítsák és tisztítsák.
- A munkáltató köteles gondoskodni
  - a munkahely, a munkaeszközök, a felszerelések és a berendezések rendszeres és folyamatos műszaki karbantartásáról, a munkavállalók biztonságára vagy egészségére veszélyt jelenthető hibák lehető legrövidebb időn belüli elhárításáról;

- a veszélyek elhárítására, illetve jelzésére szolgáló biztonsági berendezések, eszközök rendszeres karbantartásáról, működésének ellenőrzéséről;
- a mentés, illetve a menekülés céljára szolgáló eszközök könnyen hozzáférhető helyen és üzemképes állapotban tartásáról;
- arról, hogy a munkavállalók, illetve munkavédelmi képviselők előzetes tájékoztatást kapjanak a munkahelyre vonatkozó valamennyi tervezett munkavédelmi intézkedésről;
- arról, hogy a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi érdekképviselőkkel a munkavállalók egészségére és biztonságára kiható döntések előkészítése során tanácskozzanak;
- A munkáltatónak biztosítani kell munkavállalói részére megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvizet; a munkahely és a munka jellegének megfelelő öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési lehetőséget.

9.2. Menekülési utak - Vészkijáratok

- A menekülési utakat és a vészkijáratokat szabadon kell hagyni, azoknak a lehető legrövidebb úton a szabadba vagy valamely biztonságos területre kell vezetniük. A menekülési utakat és a vészkijáratokat úgy kell kialakítani, megjelölni, és olyan állapotban kell tartani, hogy azokon a munkavállalók, tanulók, vendégek gyorsan és biztonságosan el tudják hagyni a munkahelyeiket, illetve szükség esetén gyorsan kimenthetők legyenek.
- Csak kifelé, a menekülés irányába nyitható vészkijáratok alkalmazhatók. A vészkijáratokat nem szabad úgy lezárni vagy rögzíteni, hogy azokat vészhelyzetben ne lehessen használni.
- A vészkijáratútvonalakat és kijáratokat a vonatkozó jogszabályban meghatározott módon kell jelzésekkel ellátni.
- A vészkijáratú ajtókat nem szabad kulcsra zární. A vészkijáratútvonalakat és kijáratokat, valamint a hozzájuk vezető közlekedési útvonalakat és ajtókat szabadon kell hagyni, hogy azok bármikor akadálytalanul használhatók legyenek.

9.3. Tűzjelzés és tűzoltás

- Az épületek méretétől és használatától, a bennük lévő berendezésektől, felszereléstől, az ott lévő anyagok fizikai és vegyi tulajdonságaitól, valamint az ott tartózkodó személyek lehetséges legnagyobb számától függően az épületeket a tűz oltására alkalmas készülékkel, eszközökkel, illetve külön jogszabályok szerint tűzérzékelő, jelző- és riasztó berendezéssel, rendszerrel kell ellátni.
- Az épületekben nem automatikus, egyszerűen használható tűzoltó készülékeket kell alkalmazni, amelyeket úgy kell elhelyezni, hogy könnyen hozzáférhetőek legyenek. A készülékek elhelyezésére a vonatkozó jogszabály szerinti jelzésekkel kell utalni.

9.4. Munkahelyi hulladékkezelés

- A nem veszélyes és kommunális szilárd hulladékot (szemetet) a munkahelyen elkülönítve kell gyűjteni és tárolni.
- A nem veszélyes, bomló, szerves anyagot tartalmazó, valamint a bűzös hulladékot fedett, résmentes, mosható, fertőtleníthető, pormentes ürítést biztosító tartályban vagy konténerben kell gyűjteni.
- A gyűjtőtartályokat a munkahelyről az erre a célra kijelölt tárolóhelyre naponta be kell gyűjteni, és onnan rendszeresen, de legalább hetente el kell szállítani.
- A tárolóhelyen a hulladék nem szennyezheti a környezetet. A tárolóhely legyen tisztán tartható, rendelkezzen vízvételi és szennyvízkiöntő lehetőséggel, illetve szállító járművel történő megközelítési lehetőséggel.
- A bekezdés szerinti hulladék gyűjtésére szolgáló tartályokat naponta, a tárolóhelyeket, illetve környezetüket rendszeresen, de legalább hetente két alkalommal kell tisztítani és fertőtleníteni, illetve szükség szerint gondoskodni kell a rovarok, rágcsálók irtásáról.
- A munkahelyen keletkezett veszélyes hulladékot, termelési szennyvizet külön jogszabály előírásai szerint kell kezelni.

9.5. Zárt munkahelyek szellőztetése

- Zárt munkahelyeken biztosítani kell az elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt, figyelembe véve az alkalmazott munkamódszereket és a munkavállalók fizikai megterhelését. Ahol a munkahelyek légtérét gázok, gőzök, aeroszolok, porok szennyezhetik, ott a vonatkozó jogszabályokban foglalt követelményeket figyelembe kell venni.
- Mesterséges szellőztetés/elszívás esetén a szellőztetés módjának, jellegének, mértékének meghatározásakor figyelembe kell venni a helyiségben munkát végzők számát, a munkavállalók fizikai megterhelését, a tevékenység, technológia jellegét, a légszennyezettség mértékét, illetve az időegység alatt felszabaduló szennyezőanyag tömegét és a helyiség légtérfogatát.
- A szellőztető rendszerek üzembe helyezése során mérésekkel kell meggyőződni az elegendő mennyiségű és minőségű levegő meglétéről. Az ezt tanúsító mérési dokumentumok megőrzéséről a munkáltató gondoskodik. A

